

12

V nakupování e-knih
zaostáváme za
Evropou

14

Rostoucí propast mezi
metropolí a regiony

17

Filip Minář:
Tak vysokou
odbornost jsem
nečekal

29

Radek Špicar:
Český průmysl
se bude muset
modernizovat

36

Česko vyniká
vysokým podílem
živnostníků
a podnikatelů

STATISTIKA&MY

ČASOPIS ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU

02 | 2020 – ROČNÍK 10

TÉMA

Průmysl

- Průmyslová produkce po pěti letech růstu mírně klesla
- V průmyslu pracuje 29% z celkového počtu zaměstnanců
- Český průmysl vykazuje vysokou míru závislosti na poptávce ze zahraničí

177 000

zaměstnanců pracuje u nás ve výrobě
osobních automobilů

Automobilový průmysl je tak stěžejním odvětvím
ekonomiky ČR.

ZPRACOVÁVÁME DATA

POSKYTUJEME DATA

SBÍRÁME DATA

SPOLUPRACUJEME

CO A JAK DĚLÁME

VOLBY

od roku 1990

SČÍTÁNÍ LIDU, DOMŮ A BYTŮ

od roku 1869

NAŠE PRINCIPY

Průmysl živí Česko

Milé čtenářky, milí čtenáři, v aktuálním vydání časopisu Statistika&My naleznete především informace o vývoji průmyslu, který má naše statistika historicky velmi dobře informačně pokrytý. Kromě toho bychom vás ale samozřejmě rádi informovali také o dalších aktivitách, na kterých se ČSÚ v uplynulém období podílel. Předseda ČSÚ Marek Rojíček měl příležitost při osobním setkání s prezidentem České republiky Milošem Zemanem vysvětlovat přínosy a způsoby provedení nadcházejícího Sčítání 2021, jehož přípravami bez nadsázky žije skoro celý Úřad. Toto číslo našeho časopisu obsahuje též zajímavá data o trhu práce, která najdete v příložené analýze. Dovolte mi také, abych vás ještě upozornil na velmi podnětný rozhovor s panem Radkem Špicarem, viceprezidentem Svazu průmyslu a dopravy České republiky.

Téma průmyslu, kterému se z velké části náš časopis aktuálně věnuje, je velmi široké a mohlo by bez problémů zaplnit celý jeho ročník. Nejde jen o historické pojetí průmyslových odvětví, jako jsou těžba uhlí, výroba oceli, elektřiny apod., ale jde také o velmi technologicky náročná odvětví jako farmacie, elektrotechnický průmysl a samozřejmě i dopravní prostředky. Bez přehánění lze říci, že Českou republiku průmysl živí. Bylo tomu tak i v minulosti a lze očekávat, že se na tom v blízké době nic nezmění. Na moderní český průmysl je potřeba nazírat také jako na odvětví s velkou technologickou náročností a velkými investicemi do IT a výzkumu a vývoje. Radost mi bohužel neudělala poslední čísla o vývoji průmyslové produkce za rok 2019, která ukázala na pokles o 0,5%. S ohledem na okolnosti, které na mezinárodním trhu panovaly, jako byly obchodní problémy mezi EU a USA, nejistota ohledně brexitu a mezinárodněpolitická situace, lze však i tyto výsledky považovat za úspěch. Protože statistici zabývající se oficiální statistikou predikce zásadně nedělají (jedinou výjimkou je demografická projekce), doufám, že aktuální problémy související s výskytem koronaviru a problémy, které přinesou klimatické závazky, naši současnou ekonomickou prosperitu neohrozí, neboť Česká republika je na úspěchu průmyslu bytostně závislá.

Doufám, že vás předložené číslo našeho časopisu zaujme, a závěrem mi dovolte, abych vám poděkoval za důvěru, kterou v ČSÚ vkládáte a jež se opět pozitivně projevila v hodnocení důvěryhodnosti institucí.

JAROSLAV SIXTA
místopředseda ČSÚ

STATISTIKA&MY

MĚSÍČNÍK ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU 02/2020
ROČNÍK 10, vychází 10x ročně

ADRESA REDAKCE: Český statistický úřad,
Na padesátém 81, 100 82 Praha 10
telefon: 274 054 248, e-mail: redakce@czso.cz

Jakékoli užití části nebo celku zde publikovaných informací je možné pouze za předpokladu uvedení zdroje (časopis ČSÚ Statistika&My).

REDAKCE: Michal Novotný (šéfredaktor), Pavel Černý (vedoucí redaktor), Pavel Hortig, Jan Cieslar, Jan Ernest, Eva Henzlerová, Dalibor Holý, Václav Rybáček, Jaroslav Sixta, Karolína Zábojníková

REDAKČNÍ RADA: Ing. Josef Vlášek (předseda), Ing. Michal Novotný (místopředseda), doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D., Ing. Eva Krumpová, Ing. Marek Rojíček, Ph.D., Egor Sidorov, Ph.D., Mgr. Jana Slavníková, Mgr. Irena Stupňánková, Ing. Pavla Trendová, Mgr. Ing. Martin Zelený, Ph.D.

LAYOUT ČASOPISU: Veronika Wölfelová, Jana Chocholoušová

GRAFICKÁ ÚPRAVA: Tomáš Kubašta
JAZYKOVÁ KOREKTURA: Tamara Wölfelová, Vladimír Salavec
FOTOGRAFIE: archiv ČSÚ, shutterstock.com, Tereza Koutecká, archiv Radka Špicara

TISK: P.O.S. Factory

VYDAVATEL: Český statistický úřad, www.statistikaamy.cz,
ISSN 1804-7149, ev. č. MK ČR E 1992

Statistika

Mezinárodní odborný časopis ČSÚ

4x ročně
anglicky
tištěný
i on-line

v citačních
databázích
Scopus nebo
Web of Science

32

Češi nakupují stále častěji jízdenky, letenky i ubytování on-line. Na dovolenou sjednanou přes internet jezdí především lidé ve věku 25 až 34 let. Internet podle nich poskytuje nejlepší zdroje informací a slouží zároveň jako nejrychlejší způsob vyřízení cestovních náležitostí.

34

Aktuální výsledky studií zaměřených na užívání návykových látek mezi školní mládeží v ČR ukazují výrazný pokles kouření cigaret i konzumace alkoholu a také pokles míry zkušeností s nelegálními drogami. Je pravděpodobné, že to souvisí s rozvojem internetu.

42

Produktivita práce rozhodně nevypovídá o tom, jak těžce lidé pracují nebo jaké množství produktů vyrobí. Spíše se jedná o to, kolik dostanou za výsledky své práce zapláceno, resp. co si za vydělané peníze mohou koupit.

PRŮMYSL

- 22 Průmysl tenkrát a dnes
- 25 Průmysl v roce 2019 a výhled do budoucnosti
- 27 Český průmysl v souvislostech

UDÁLOSTI

- 6 Zasedala Česká statistická společnost
- 6 Důvěra veřejnosti v ČSÚ je stále vysoká
- 7 Interaktivní porovnání krajů
- 7 Setkání předsedy ČSÚ s prezidentem

ZE SVĚTA

- 8 Evropskému vývozu vín vévodí Francie
- 10 Evropská unie je rájem e-shopů
- 10 Data o Estonsku snadno a přehledně
- 10 Velké rozdíly v minimální mzdě v EU

STATISTIKA ODVĚTVÍ

- 12 V nakupování e-knih a audioknih Češi zaostávají za Evropou

ANALÝZA

- 14 Rostoucí propast mezi metropolí a regiony

MAKROEKONOMIKA A FINANCE

- 16 Růst cen nemovitostí zůstal vysoký

ROZHOVOR

- 17 Zvyšování efektivity je nikdy nekončící proces

METODIKA

- 20 Ubytování přes Airbnb láká turisty

ROZHOVOR

- 29 Český průmysl se bude muset intenzivně modernizovat

ANALÝZA

- 32 Internet usnadňuje Čechům cestování

LIDÉ A SPOLEČNOST

- 34 Mladí přestávají pít, kouřit a fetovat, ale jsou víc na internetu

TRH PRÁCE A SOCIÁLNÍ STATISTIKY

- 36 Máme nejvyšší zaměstnanost v průmyslu v EU

ÚHEL POHLEDU

- 42 Úskalí měření produktivity práce

KRÁTCE

Ve dnech 27. a 28. března proběhnou **doplňovací volby do Senátu** v obvodu č. 32 Teplice. Do volby se přihlásilo 11 kandidátů, zaregistrováno bylo 10 z nich. Pokud ani jeden z nich nezíská nadpoloviční většinu hlasů voličů, proběhne druhé kolo volby ve dnech 4. a 5. dubna 2020.

Ve dnech 12.–13. února 2020 se uskutečnilo další pravidelné **zasedání Výboru pro evropský statistický systém** v Lucemburku, kterého se za ČSÚ zúčastnili předseda Marek Rojíček a místopředseda Jaroslav Sixta. Na programu jednání byl mimo jiné i návrh prováděcího nařízení, kterým se stanoví praktické náležitosti a povinný obsah zpráv o kvalitě údajů poskytovaných v rámci nařízení o integrované statistice zemědělských podniků.

Z technických důvodů bude až do odvolání **uzavřena Ústřední statistická knihovna**. V případě potřeby využití jejich služeb použijte prosím kontaktní e-mail knihovna@czso.cz nebo telefon **274 052 361**. Služby prodejny ČSÚ budou fungovat až do odvolání v omezeném režimu. Jejich využití lze domluvit prostřednictvím e-mailu prodejna@czso.cz nebo telefonu **274 052 361**.

Zasedala Česká statistická společnost

V úterý 4. února 2020 se v budově ČSÚ v Praze konala členská schůze České statistické společnosti, na které předseda ČSÚ Marek Rojíček představil novou koncepci oborových cen statistiky.

Oborové ceny, které ČSÚ připravuje ve spolupráci s Českou statistickou společností, by kromě mimořádného přínosu pro rozvoj statistiky měly též ocenit významné uživatele statistiky, její popularizátory, obhájce a partnery. Připravované oborové ceny, které budou v roce 2020 vyhlášeny u příležitosti Světového dne statistiky, představují další prohlubování úzké spolupráce ČSÚ a České statistické společnosti. Účastníci členské schůze dále vyslechli

odbornou přednášku doc. Jana Koláčka z Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně na téma Vybrané aspekty analýzy funkcionálních dat, v níž přednášející přehledně představil tuto novou a prudce se rozvíjející oblast statistiky.

Česká statistická společnost do svých řad trvale zve nejen odborníky z řad tvůrců či uživatelů statistiky, ale i přátele statistiky a zájemce o statistiku včetně studentů.

DŮVĚRA VEŘEJNOSTI V ČSÚ JE STÁLE VYSOKÁ

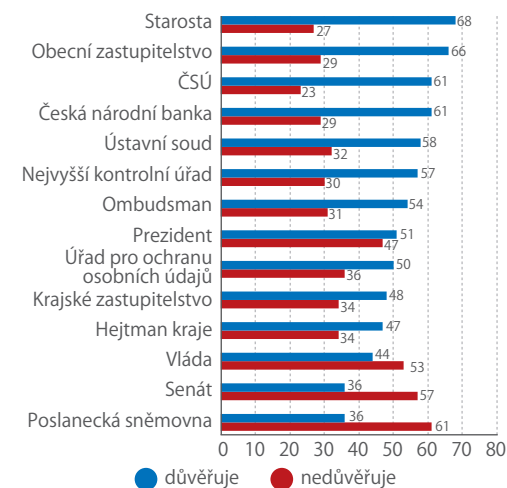
Českému statistickému úřadu důvěřuje 61 % obyvatel. Úřad tak patří podle Centra pro výzkum veřejného mínění k vůbec nejdůvěryhodnějším institucím v zemi. Nedůvěra k ČSÚ je naopak ze všech zkoumaných institucí nejnižší.

Podle aktuálního hodnocení si Český statistický úřad spolu se starosty, obecními zastupitelstvy a Českou národní bankou stojí nejlépe s více než třipětinovým podílem důvěry veřejnosti. Podíl nedůvěřujících činí v případě ČSÚ 23 % a je ze všech zkoumaných institucí vůbec nejnižší. Hodnocení ČSÚ je z hlediska uváděné důvěry stabilní a významně se neliší ani od výsledků zaznamenaných v období let 2007 až 2019. Celých 71 % občanů si pak myslí, že ČSÚ je pro Českou republiku užitečnou institucí.

„Velice si vážím důvěry veřejnosti, která rozhodně není samozřejmá. Těší mne, že veřejnost chápe význam a důležitost nezávislé a nestranné statistiky pro společnost a považuje naše data za důvěryhodná. Je to pro nás samozřejmě závazek, ale i povzbuzení k ještě většímu zkvalitňování našich služeb,“ říká Marek Rojíček, předseda Českého statistického úřadu.

Nejčastěji se lidé setkávají s informacemi ČSÚ ve zpravodajství v médiích (73 %). Více než třetina respondentů (35 %) přišla do kontaktu s informacemi ČSÚ na internetových zpravodajských serverech, blozích a jiných stránkách, na sociálních sítích pak

DŮVĚRA A NEDŮVĚRA K ČSÚ V KONTEXTU HODNOCENÍ JINÝCH INSTITUCÍ (%)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.
Zdroj: CVVM

šestina z nich. Informace ČSÚ považuje 63 % obyvatel za důvěryhodné, za politicky nestranné považuje informace poskytované Českým statistickým úřadem 55 % dotázaných.

V povědomí veřejnosti je práce ČSÚ spojena především se sčítáním lidu, domů a bytů a se zjišťováním počtu obyvatel. Výrazná většina občanů si ČSÚ spojuje i se zpracováváním výsledků voleb, monitorováním ekonomického vývoje či zveřejňováním a poskytováním zjištěných informací.

Interaktivní porovnání krajů

Kvalitu života obyvatel České republiky měří ve čtrnácti krajích celkem 34 statistických ukazatelů, které Český statistický úřad prezentuje na svém webu v podobě atraktivních dynamických grafů s animacemi.

Míra nezaměstnanosti, medián mezd, množství oxidu uhelnatého ve vzduchu a naděje dožití patří mezi ukazatele, které společně s ukazateli z demografické, sociální a ekonomické statistiky či ze statistiky životního prostředí slouží k porovnávání vývoje našich regionů. Nově jsou teď zobrazovány ve třech typech dynamických grafů. Přestože každý z nich nabízí trochu jiný pohled na vývojové trendy vybraných ukazatelů, mají jedno společné, a to je názornost.

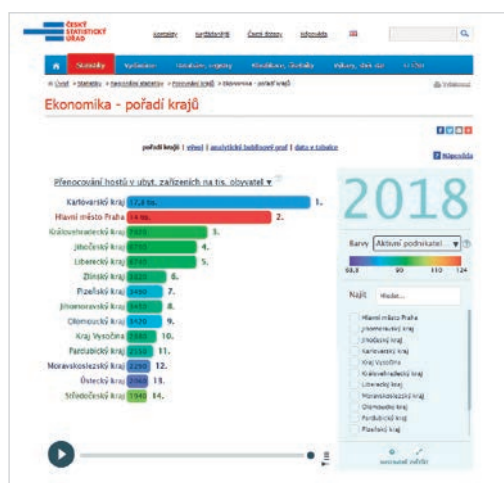
Graf „Pořadí krajů“ ukazuje nejen vývoj pořadí krajů ve vybraném ukazateli, ale také rozdíly mezi regiony. Graf „Vývoj“ přináší informace o změnách v jednotlivých krajích. Přitom oba umožňují volbu kritérií ke zvýraznění oblasti, která uživatele nejvíce zajímá, a nastavení barev k posouzení významnosti

jevu. „Analytický bublinový graf“ dovoluje posuzovat vztahy více faktorů najednou. Dává možnost přidávat různé ukazatele na vodorovnou a svislou osu či porovnávat další parametry z pohledu velikosti a barvy bubliny příslušného kraje.

Všechny hodnoty zobrazovaných informací jsou navíc dostupné v příložených tabulkách, k dispozici je také stručná metodika. K bližšímu seznámení s variantami nastavení grafů slouží statická a video nápověda.

Dynamické grafy, jakož i další uvedené informace jsou k dispozici na webu Českého statistického úřadu v sekci Regionální statistiky.

 bit.ly/2SMv20W

KRÁTCE

V Poslanecké sněmovně byl 29. ledna v prvním čtení projednán **zákon o sčítání lidu, domů a bytů**. Následně bude ve zkrácené lhůtě 30 dní projednán v Rozpočtovém výboru a ve Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj.

Zástupci ČSÚ, kteří se dlouhodobě věnují práci se statistickými daty v regionálním členění, se ve čtvrtek 6. 2. 2020 zúčastnili **semináře Venkov 2020**. Jeho pořadatelem bylo Výzkumné centrum rurální geografie (RURAL) při Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

Dosavadní ředitel sekce makroekonomických statistik **Václav Rybáček** odchází na příští čtyři roky do Lucemburku, kde bude v rámci **Eurostatu** působit v oblasti vládní statistiky.

SETKÁNÍ PŘEDSEDY ČSÚ S PREZIDENTEM

Marek Rojíček seznámil prezidenta republiky s připravovaným zákonem o sčítání lidu.

Dne 5. února navštívil předseda ČSÚ Marek Rojíček prezidenta republiky Miloše Zemana. Nejdůležitějším tématem probíraným při schůzce na Pražském hradě byl zákon o sčítání lidu, jehož přijetí je nezbytnou podmínkou pro uskutečnění cenzu v roce 2021. Marek Rojíček seznámil prezidenta republiky s některými detaily zákona a prezident předsedu ČSÚ ubezpečil, že je připraven zákon po projednání Parlamentem podepsat.

V další části jednání Marek Rojíček informoval hlavu státu o současném makroekonomickém vývoji České republiky a o datových zdrojích, které ČSÚ ke sledování tohoto vývoje využívá.

Návštěvníci Státní vědecké knihovny v Liberci si mohli v únoru prohlédnout **výstavu věnovanou historii sčítání lidu a přípravě nového cenzu**, který se uskuteční v roce 2021. Akci připravila Krajská správa ČSÚ v Liberci.

KRÁTCE

Obrovské změny ve světě práce, které proběhly v posledních dvou desetiletích, měly podle nové zprávy OECD malý dopad na kariérní očekávání mladých lidí. Stále u nich vedou **tradiční profese 20., a dokonce 19. století**, tedy lékaři, učitelé, veterináři, obchodní manažeři, inženýři a policisté.

bit.ly/3bLXcjZ

Afrika bude mít nejrychlejší tempo růstu měst na světě. Podle OECD zde v roce 2050 bude v městských aglomeracích žít o **950 milionů lidí** více než v současnosti.

bit.ly/2SxiWZq
bit.ly/37F6AmA

Podle předběžného odhadu německého statistického úřadu vykázala v roce 2019 tamní ubytovací zařízení 495,6 milionu přenocování. **Počet přenocování v Německu** stoupá již desátý rok v řadě.

bit.ly/38G5N6c

Počty provozovatelů rozhlasového vysílání v EU klesají. V roce 2017 jich v Unii působilo 5 017, což je o 300 méně než v předchozím roce a o 624 méně než v roce 2013.

bit.ly/39R4HEM

Evropskému vývozu vín vévodí Francie

V roce 2018 se v EU vyrobilo přibližně 15 miliard litrů vína, a to včetně šumivého, portského i hroznového moštu. Největšími producenty byly Itálie, Španělsko a Francie, poté Portugalsko, Německo a Maďarsko.

PAVEL HORTIG
oddělení marketingu a PR

NEJŽÁDANĚJŠÍ VÍNA POCHÁZELA Z FRANCOUZSKÝCH VINIC

V roce 2018 vyvezly členské státy EU víno v hodnotě 22,7 miliardy eur. Více než polovina putovala za hranice Unie (11,6 mld. eur, tj. 51 % z celkového vývozu vína), zejména do Spojených států (3,8 mld. eur, 33 % vývozu mimo EU). Dalšími velkými zákazníky byly Švýcarsko (1,0 mld. eur, 9 %), Čína (1,0 mld. eur, 8 %), Kanada (0,9 mld. eur, 8 %), Japonsko a Hongkong (shodně 0,8 mld. eur, 7 %).

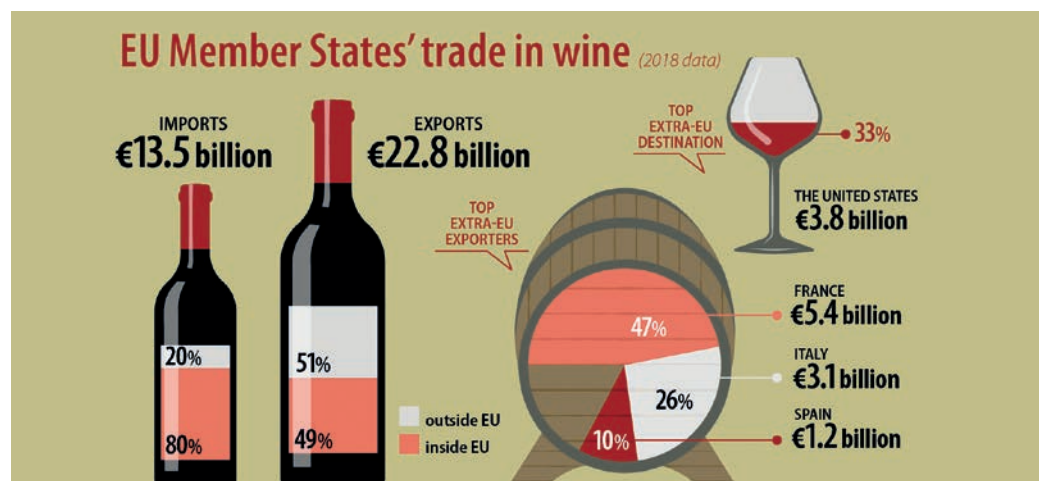
Zdaleka nejvýznamnějším vývozcem vína mimo EU byla v roce 2018 Francie. Její příspěvek měl hodnotu 5,4 miliardy eur, což představovalo 47 % vývozu do nečlenských zemí. Následovaly Itálie (3,1 mld. eur, 26 %) a Španělsko (1,2 mld. eur, 10 %). Z ČR se za hranice Unie vyvezlo víno v hodnotě dva miliony eur.

JEN PĚTINA DOVEZENÉHO VÍNA SE NEURODILA V EU

Do jednotlivých zemí EU se loni dovezlo víno v celkové hodnotě 13,4 miliardy eur. Necelých 20 % importu pocházelo ze zemí mimo Unii, na prvním místě z Chile (0,6 mld. eur, 22 % dovozu z nečlenských států). Další v pořadí byly Austrálie (0,45 mld. eur, 17 %), Spojené státy americké (0,43 mld. eur, 16 %), Jihoafrická republika (0,4 mld. eur, 15 %) a Nový Zéland (0,37 mld. eur, 14 %).

Největším dovozcem byla Velká Británie (1,2 mld. eur, 47 % dovozu z nečlenských států), kterou následovaly Německo (0,3 mld. eur, 11 %), Nizozemsko (0,2 mld. eur, 9 %) a Francie (0,2 mld. eur, 8 %). Do ČR se z členských států dovezlo víno v hodnotě 195 mil. eur. Další 29 milionů utratili Češi za vína ze zemí mimo EU.

bit.ly/2P0Mk8t

ec.europa.eu/eurostat

SafeCentrum

Služby v oblasti mikrodat

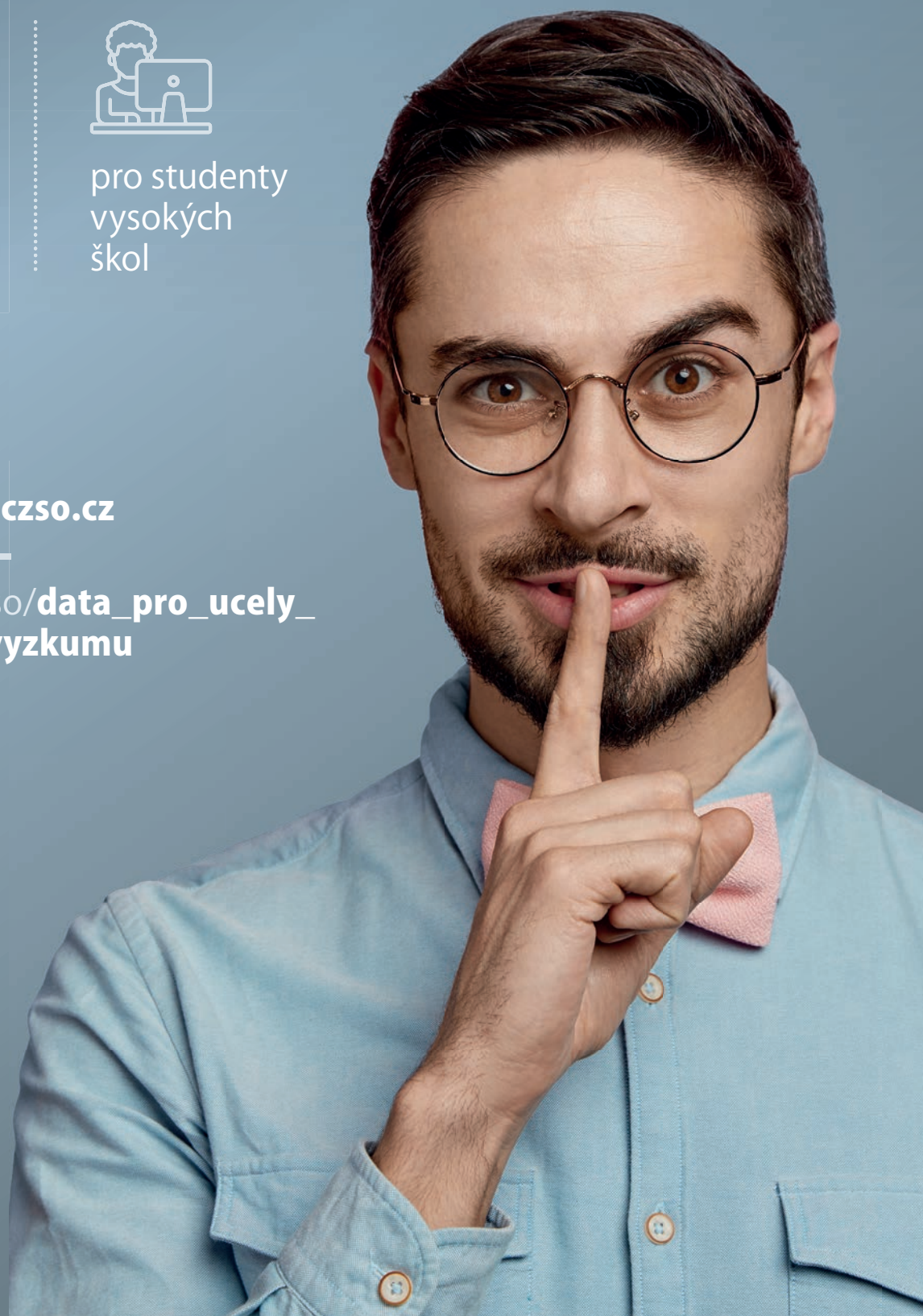
pro výzkumné
a vědecké
institute

pro studenty
vysokých
škol

safecentrum@czso.cz

czso.cz/csu/czso/data_pro_ucely_vedeckeho_vyzkumu

EVROPSKÁ UNIE JE RÁJEM E-SHOPŮ

TÉMĚŘ DVĚ TŘETINY EVROPANŮ SI V ROCE 2018 OBJEDNÁVALY ZBOŽÍ PO INTERNETU, O DESET LET DŘÍVĚ TO BYLA NECELÁ TŘETINA. NEJROZŠÍŘENĚJŠÍ BYL TENTO ZPŮSOB NAKUPOVÁNÍ VE SKANDINÁVIÍ A V ZÁPADOEVROPSKÝCH ZEMÍCH.

PODÍL ON-LINE ZÁKAZNÍKŮ STOUPÁ

V roce 2018 nakupovalo on-line 60 % obyvatel Evropské unie ve věku 16 až 74 let, zatímco v roce 2008 to bylo 32 %. Přestože muži nakupují po internetu o něco více než ženy, za posledních deset let vzrostl podíl on-line nakupujících více u žen (z 30 % v roce 2008 na 59 % v roce 2018) než u mužů (z 35 % v roce 2008 na 61 % v roce 2018). Celkově se podíl on-line nakupujících zvýšil ve všech věkových skupinách obyvatel EU. Největší vzestup zaznamenali statistici u mladších uživatelů internetu ve věku 16 až 24 let (ze 40 % v roce 2008 na 72 % v roce 2018) a dále u osob ve věku 25 až 34 let (ze 46 % v roce 2008 na 78 % v roce 2018).

ON-LINE NAKUPUJÍ DVA ZE TŘÍ ČECHŮ

Nejvyšší podíl lidí, kteří nakupovali on-line, byl v loňském roce zaznamenán v Dánsku (84 %), ve Velké Británii (83 %), Nizozemsku (80 %), Švédsku (78 %) a Německu (77 %). V roce 2019 nakoupilo přes internet 59 % obyvatel Česka, přičemž ještě v roce 2010 nakupovala v e-shopech pouze čtvrtina Čechů. Ženy nakupují na internetu nejčastěji oblečení a obuv (45 % z nich), kosmetiku (31 %), vstupenky (26 %) a ubytování (24 %). Muži si nejčastěji kupují přes internet počítače a elektroniku včetně příslušenství (30 %), oblečení a obuv (28 %), ubytování (26 %) a sportovní potřeby (24 %). On-line nákupům v době Vánoc dominují mobilní telefony, dámské parfémy a stavebnice Lego.

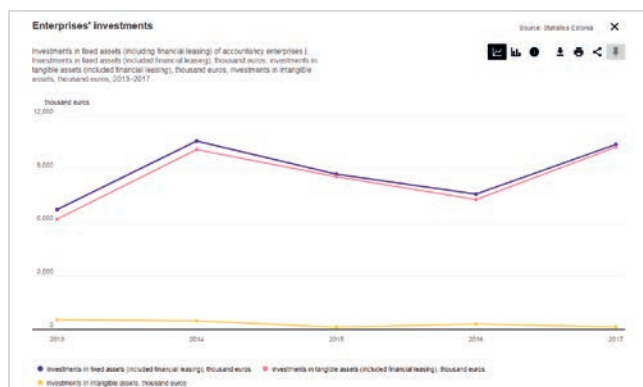
84 % Dánů nakupuje na internetu

bit.ly/2T3HqJ5

DATA O ESTONSKU SNADNO A PŘEHLEDNĚ

ESTONSKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD PŘEDSTAVIL NÁSTROJ, KTERÝ POMÁHÁ STÁTNÍ SPRÁVĚ, PODNIKATELSKÉMU SEKTORU I MÉDIÍM PŘI HLEDÁNÍ SPOLEHLIVÝCH STATISTICKÝCH INFORMACÍ.

Atraktivní dynamické grafy s animacemi používají statistici jako výkonný nástroj pro efektivní sdělování informací. Uživatelské rozhraní propojuje různé ekonomické a sociální údaje, regionální statistiky a vývojové ukazatele. Data jsou zobrazena jako grafy a tabulky, které lze přizpůsobit tak, aby vytvářely přehledy ukazatelů podle vlastní potřeby a stahovaly a sdílely informace v různých formátech. Použité údaje pocházejí ze statistické databáze Estonského statistického úřadu a jsou automaticky aktualizovány.

bit.ly/2HvSF7K a bit.ly/2UT6KUy

VELKÉ ROZDÍLY V MINIMÁLNÍ MZDĚ V EU

MĚSÍČNÍ MINIMÁLNÍ MZDA ČINÍ VE VÝCHODNÍ ČÁSTI EVROPSKÉ UNIE V PRŮMĚRU NECELÝCH 600 EUR, ZATÍMCO V ZEMÍCH NA SEVEROZÁPADĚ UNIE PŘESAHUJE 1500 EUR.

Minimální mzdy mělo k lednu letošního roku jedenadvacet z 27 členských států EU. Výjimkami byly pouze Dánsko, Itálie, Kypr, Rakousko, Finsko a Švédsko. Podle tohoto mzdového ukazatele lze členské země rozdělit do tří hlavních skupin.

Nejnižší hrubou minimální mzdu (312 eur) v celé EU mělo v lednu 2020 Bulharsko. Devět členských států, převážně východoevropských, mělo minimální mzdy v rozmezí od 400 do 600 eur měsíčně. Konkrétně to byly Lotyšsko (430 eur), Rumunsko (466 eur), Maďarsko (487 eur), Chorvatsko (546 eur), Česko (575 eur), Slovensko (580 eur), Estonsko (584 eur), Litva (607 eur) a Polsko (611 eur).

V pěti dalších členských státech, které se rozkládají hlavně na jihu EU, se minimální mzdy pohybovaly od 700 do 1000 eur. Patřily mezi ně Portugalsko (741 eur), Řecko (758 eur), Malta (777 eur), Slovinsko (941 eur) a Španělsko (1 050 eur).

Ve zbývajících sedmi členských zemích, které se nacházejí na západě a severu EU, překračovaly minimální měsíční mzdy 1500 eur. Ve Francii to bylo 1539 eur, v Německu 1584 eur, Belgii 1594 eur, Nizozemsku 1636 eur, Irsku 1656 eur a v Lucembursku 2142 eur.

Pro srovnání, v lednu 2020 činila federální minimální mzda ve Spojených státech 1119 eur měsíčně.

bit.ly/2uQPBA

Webová prezentace ČSÚ

Statistické údaje, tabulky,
grafy, mapy a mnoho dalšího,
vše přehledně a zdarma

10 mil.

zobrazení stránek
za rok

.....
www.

3 mil.

návštěv
za rok

CZSO.CZ/statistiky

CZSO.CZ/katalog-produktu

V nakupování e-knih a audioknih Češi zaostávají za Evropou

Češi patří k neaktivnějším čtenářům v Evropě, ovšem ve stahování elektronických knih a audioknih za poplatek zatím zaostávají za průměrem Evropy. E-knihy a audioknihy v digitální podobě v roce 2019 zakoupila 2,4 procenta české populace od věku 16 let.

MILAN DEDERA

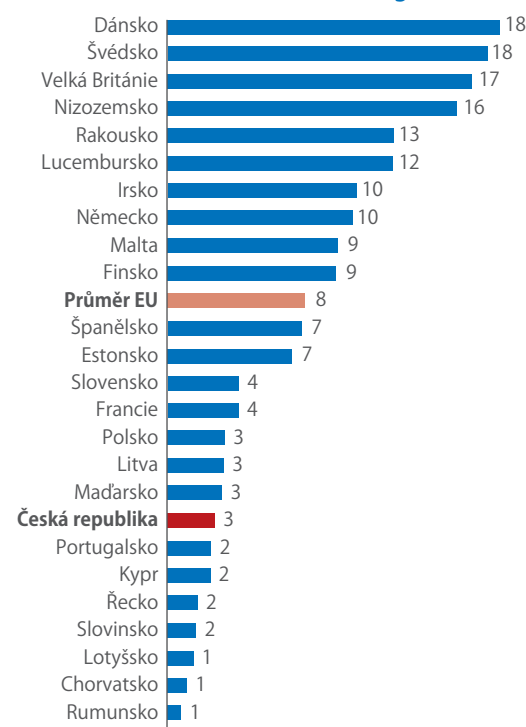
oddělení statistiky vzdělávání, zdravotnictví, kultury a sociálního zabezpečení

Když se v roce 2011 v rámci šetření Adult Education Survey zjišťoval podíl čtenářů v evropské populaci, umístili se čeští čtenáři na předních příčkách evropského žebříčku. Alespoň jednu knihu za rok přečetlo v roce 2011 přibližně 67% obyvatel ve věku 25–64 let, čímž dosáhli čeští čtenáři v evropském srovnání na šesté místo. Největší podíl čtenářů se v roce 2011 vyskytoval v Lucembursku (82%), Německu (75%) a Rakousku (73%).

Zatímco v podílu čtenářů jsou Češi nad evropským průměrem, ve využívání informačních a komunikačních technologií v souvislosti s četbou knih se zatím ve srovnání se zbytkem Evropy drží na zadních pozicích. Alespoň jednu e-knihu či audioknihu si stáhlo v roce 2019 za poplatek přibližně 8% populace EU ve věku 16–74 let. Největší podíl osob, které zakoupily e-knihy či audioknihy v digitální formě, byl ve skandinávských zemích Dánsku a Švédsku, a to kolem 18%. Nejmenší podíl (kolem 1%) byl naopak v balkánských zemích Rumunsku a Bulharsku. Česko se s přibližně 2,5% podílem umístilo ve srovnání s uvedenými státy EU na osmnáctém místě. Data s údaji za Belgii a Itálii nebylo možné vzhledem k nízké spolehlivosti zveřejnit.

Přestože podíl osob, které nakupují digitální e-knihy a audioknihy přes internet, není v porovnání s ostatními evropskými zeměmi vysoký, je prodej

PODÍL OSOB VE VĚKU 16–74 LET, KTERÉ V ROCE 2019 ZAPLATILY ZA STAŽENÍ E-KNIHY ČI AUDIOKNIHY (% , země EU mimo Belgii a Itálii)

Zdroj: Eurostat

PROSINEC 2019

PRŮMYSL

− 3,4 %

Průmyslová produkce v prosinci 2019 po očištění o vliv počtu pracovních dnů meziročně klesla o 3,4%, bez očištění byla nižší o 0,9%. Po vyloučení sezónních vlivů byla meziměsíčně nižší o 0,9%.

MALOOBCHOD

+ 3,9 %

Tržby v maloobchodě (NACE 47) očištěné od kalendářních vlivů se reálně meziročně zvýšily o 3,9%, bez očištění o 4,8%. Růst byl ovlivněn především vyššími tržbami internetových obchodů a zásilkových služeb.

STAVEBNICTVÍ

+ 6,3 %

Stavební produkce v prosinci 2019 po očištění o vliv počtu pracovních dnů reálně meziročně vzrostla o 6,3%, bez očištění byla vyšší o 7,8%. Po vyloučení sezónních vlivů byla meziměsíčně vyšší o 1,6%.

SLUŽBY

+ 0,0 %

Tržby za služby očištěné od kalendářních vlivů v prosinci meziročně stagnovaly, bez očištění vzrostly o 1,4%. Nejvyššího meziročního růstu neočištěných tržeb dosáhla sekce informačních a komunikačních činností.

CESTOVNÍ RUCH

+ 3,7 %

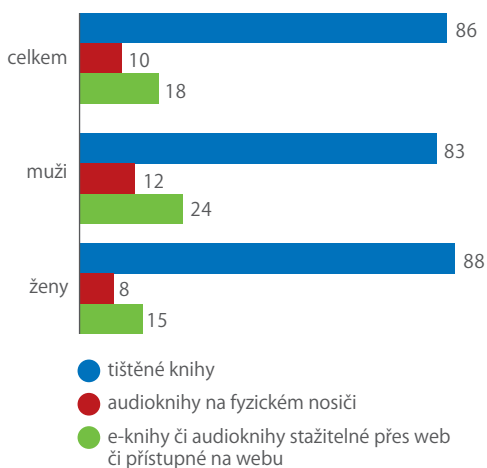
Do hromadných ubytovacích zařízení přijelo v prosinci loňského roku o 3,7% více hostů a počet jejich přenocování se meziročně zvýšil o 3,8%.

těchto médií u nás na vzestupu. V porovnání s rokem 2017 vzrostl v roce 2019 podíl osob, které zakoupily alespoň jednu e-knihu či audioknihu v digitální podobě, o 1 p. b. V mezinárodním srovnání navíc není zohledněn prodej audioknih na fyzickém nosiči (ať už přes internet, či v kamenných prodejnách), který tvořil v roce 2018 podle údajů Svazu českých knihkupců a nakladatelů (SČKN) 56 % z celkového prodeje audioknih českých obchodníků. Data SČKN reflektují také prodej e-knih, kterých se v roce 2018 na českém trhu prodalo více než 1 mil. kusů a jejich celkový prodej meziročně vzrostl o 12 %.

NA INTERNETU SE NEJČASTĚJI PRODÁVAJÍ TIŠTĚNÉ KNIHY

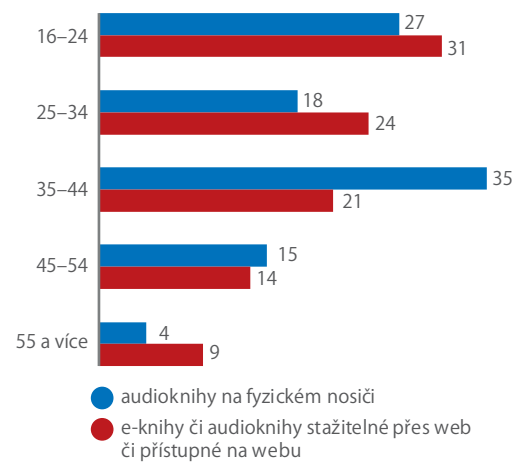
Internetovému prodeji knih však u nás jednoznačně vévodí tištěné knihy. Z obyvatel, kteří nakoupili knihy přes internet, sáhlo alespoň po jedné tištěné knize 86 %

JAKÉ KNIHY SE V ROCE 2019 NAKUPOVALY PŘES INTERNET (% z osob od věku 16 let, které nakoupily knihy přes internet)

Zdroj: ČSÚ

VĚKOVÁ STRUKTURA OSOB, KTERÉ V ROCE 2019 NAKUPOVALY AUDIOKNIHU A E-KNIHU PŘES INTERNET (% z osob od věku 16 let, které nakoupily knihy v digitálních formátech)

Zdroj: ČSÚ

osob. Lidé pak nakupovali ve větší míře e-knihy či audioknihy stažitelné z webu (18 %) než audioknihy na fyzickém nosiči (10 %). Z obyvatel od věku 16 let si alespoň jednu tištěnou knihu, e-knihu či audioknihu přes internet pořídilo 13 % osob, přičemž častěji internetový prodej knih využívaly ženy (15 %) než muži (11 %).

Věková struktura osob, které za poplatek stahují e-knihy a audioknihy z webu, se mírně liší od věkové struktury nakupujících audioknihy na fyzickém nosiči. U první jmenované skupiny je patrný sestupný trend podílu nakupujících s přibývajícím věkem, přičemž nejvíce se na celkovém počtu nakupujících podílejí lidé ve věku 16–24 let (31 %). Audioknihy na fyzickém nosiči pak z celkového počtu nakupujících nejvíce objednávali lidé ve věku 35–44 let (35 %). Podíl mužů, kteří nakupovali e-knihy a audioknihy (ať už v digitální podobě, či na fyzickém nosiči), byl vyšší než podíl žen.

LEDEN 2020

SOUHRNNÝ INDIKÁTOR DŮVĚRY

Důvěra podnikatelů se meziměsíčně velmi mírně snížila, důvěra spotřebitelů výrazně poklesla.

− 1,0 bodu

PRŮMYSL

− 1,9 bodu

V odvětví průmyslu se důvěra v ekonomiku meziměsíčně snížila. Indikátor důvěry poklesl o 1,9 bodu na hodnotu 91,1. Meziročně je důvěra v průmyslu rovněž nižší.

STAVEBNICTVÍ

− 2,4 bodu

Ve stavebnictví se důvěra podnikatelů meziměsíčně snížila. Indikátor důvěry podnikatelů poklesl o 2,4 bodu na hodnotu 123,9. Meziročně je také nižší.

OBCHOD

+ 3,7 bodu

Důvěra podnikatelů v obchodu se oproti prosinci zvýšila. Indikátor důvěry vzrostl o 3,7 bodu na hodnotu 98,3. Meziročně je na stejné úrovni.

SLUŽBY

+ 1,4 bodu

Důvěra ve vybraných odvětvích služeb (vč. bankovního sektoru) se zvýšila. Indikátor důvěry podnikatelů vzrostl o 1,4 bodu na hodnotu 99,4. Meziročně je ale nižší.

SPOTŘEBITELÉ

− 5,2 bodu

V lednu se důvěra spotřebitelů meziměsíčně snížila. Indikátor důvěry poklesl o 5,2 bodu na hodnotu 104,8. Meziročně je spotřebitelská důvěra také nižší.

Rostoucí propast mezi metropolí a regiony

Podle nejnovějších údajů rostl HDP v roce 2018 ve všech krajích s výjimkou Karlovarského. Praha zůstává mezi nejbohatšími regiony Evropy.

KAROLÍNA ZÁBAJKOVÁ
analytička ČSÚ

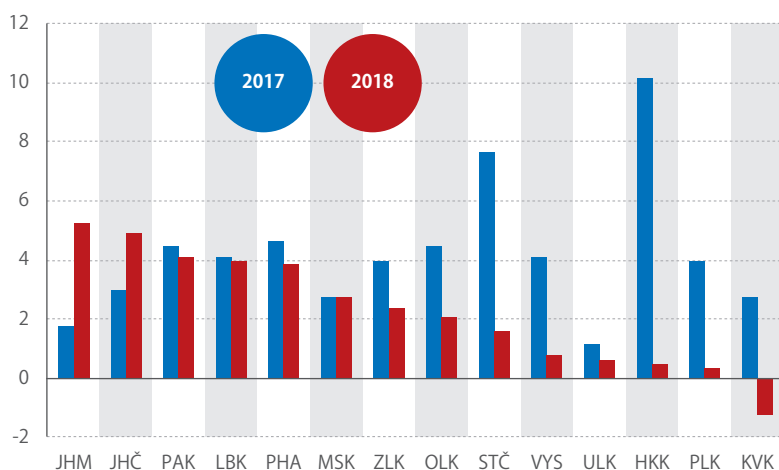

První čtvrtletí roku bývá ve statistice věnováno publikování posledních údajů za uplynulý rok, stejně jako u národních účtů. První odhad hospodářského růstu v Česku za rok 2019 sice získáme v polovině února 2020, ovšem máme k dispozici soubor údajů o hrubém domácím produktu (HDP) v regionálním členění za rok 2018. Ten přináší bližší informace o výrazném ekonomickém rozvoji, který v posledních letech Česko zažívá. Přestože je agregovaný údaj

o HDP sledovanější, může nám uniknout mnoho detailů a strukturálních proměn, které ukazuje regionální členění.

Celkově vzrostl HDP Česka v roce 2018 o 2,8 %, což bylo o 1,6 p. b. méně než v roce 2017. Zpomalení ekonomického růstu se týkalo většiny krajů, ale nebylo rovnoměrné. Zatímco například ve Středočeském kraji zpomalil přírůstek ze 7,7 % na 1,6 % a v Plzeňském ze 4,0 % na 0,4 %, v Praze a v Libereckém nebo Pardubickém kraji byl posun dolů jen o několik desetín p. b. Růst naopak zrychlil v Jihočeském a Jihomoravském kraji, oba tak dosáhly nejvyššího meziročního přírůstku HDP. V Jihomoravském to bylo 5,3 % a v Jihočeském 4,9 %. Okolo 4 % se umístila trojice krajů Pardubický (4,1 %), Liberecký (4,0 %) a Praha (3,9 %). Meziročně poklesl HDP v jediném kraji, a to v Karlovarském. Ve čtyřech krajích se HDP meziročně zvýšil o méně než jedno procento: v Plzeňském (0,4 %), Královéhradeckém (0,5 %), Ústeckém (0,6 %) a na Vysočině (0,8 %).

REÁLNÝ RŮST HDP V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH V LETECH 2017 A 2018 (%)

Zdroj: ČSÚ

SLUŽBY – DOMÉNA PRAHY

Největší podíl na tvorbě českého HDP má dlouhodobě hlavní město. V roce 2018 to bylo 25,8 %. Druhý Středočeský kraj tvořil 11,6 % HDP. Důvodů tak výrazné ekonomické převahy metropole je hned několik. Ze všech krajů má Praha nejvyšší počet zaměstnaných (v roce 2018 to bylo 956,3 tisíce lidí)

a zároveň se tu soustřeďují odvětví vytvářející vysokou přidanou hodnotu.

K ekonomické převaze hlavního města přispívá odvětvová struktura vytvořené hrubé přidané hodnoty (HPH), která se rovněž v jednotlivých krajích liší. V Praze jsou totiž koncentrována odvětví služeb (84,3 % HPH metropole, republikový průměr je 62,0 %). Podíl vysoce nad republikovým průměrem mají v Praze informační a komunikační činnosti (13,2 %), profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti (12,8 %) a také peněžnictví a pojišťovnictví (9,4 %), tedy služby s vysokou přidanou hodnotou.

Druhý nejvyšší podíl služeb na HPH má Jihomoravský kraj. Přítomnost druhého největšího města a příznivé prostředí (několik vysokých škol a množství kvalifikované pracovní síly) se rovněž projevují vysokým podílem informačních a komunikačních činností (6,4 %) nebo profesních, vědeckých, technických a administrativních činností (7,4 %). I to se projevilo na nejvyšším přírůstku HDP v roce 2018. Příklad Karlovarského kraje ale ukazuje, že vysoký podíl služeb není zárukou růstu. Na Karlovarsku dominuje obchod, doprava, ubytování a pohostinství (20,4 % HPH v kraji), ostatní odvětví s vysokou přidanou hodnotou ale chybějí (informační a komunikační činnosti tvořily jen 1,1 % HPH – nejméně v ČR).

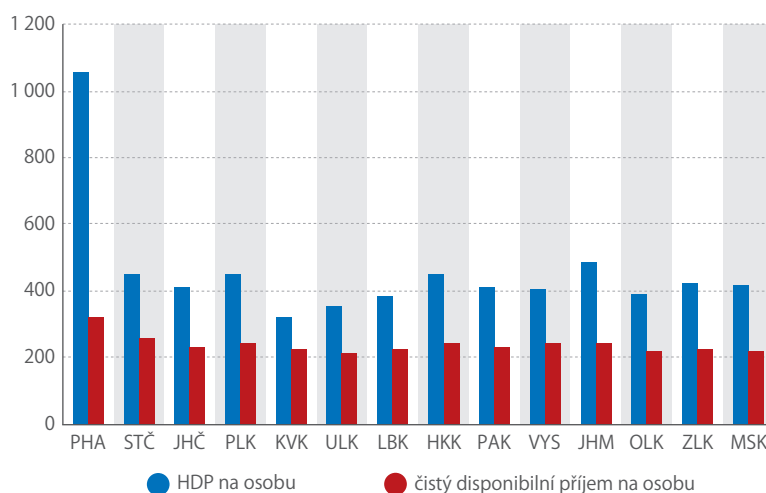
Odvětví služeb v roce 2018 rostla rychleji než průmysl, který je těsněji svázan se zahraniční poptávkou. Ta v roce 2018 zvolnila (projevilo se to například ve výrobě motorových vozidel). Zpomalení dynamiky v průmyslu se projevilo především u Královéhradeckého (mezi lety 2017 a 2018 zpomalil růst HDP o 9,7 p. b.) a Středočeského kraje (zpomalení o 6,1 p. b.), které patří mezi nejprůmyslovější. Ze čtyřprocentního růstu do stagnace se dostal HDP rovněž v Plzeňském kraji. Nejvyšší podíl průmyslu na tvorbě HPH měl v roce 2018 Zlínský kraj (43,9 %), v němž zvolnil růst HDP ze 4,0 % na 2,4 %.

PRAHA ZAMĚŠTNÁVÁ PRACUJÍCÍ Z OSTATNÍCH KRAJŮ

Dostupné údaje rovněž ukazují, že Praha přitahuje pracující z ostatních krajů (zejména Středočeského), čímž se zvyšuje i hodnota vytvořeného HDP. Pokud srovnáme střední počet obyvatel Prahy (1,30 milionu) a Středočeského kraje (1,36 milionu), je to v silném protikladu s celkovou zaměstnaností (Praha 956,3 tisíce, Středočeský kraj 617,3 tisíce). Uvážíme-li, že ke konci roku 2018 žilo v Praze 854,9 tisíce osob v produktivním věku (15 až 64), je jasné, že samotné hlavní město nemůže být dostatečnou zásobárnou pracovní síly.

To samozřejmě ovlivňuje i další ukazatele, například hodnotu HDP na osobu. Zde totiž dělíme hodnotu HDP v běžných cenách počtem obyvatel daného území, nikoli počtem osob, které produkt vytvořily. Hodnota HDP na osobu v Praze v roce 2018 činila 1,06 milionu korun, zatímco druhý Jihomoravský

HDP NA OSOBU A ČISTÝ DISPONIBILNÍ PŘÍJEM NA OSOBU (r. 2018, tis. Kč)

Zdroj: ČSÚ

kraj daleko zaostával s 485,7 tisíce. Diskrepance mezi počtem obyvatel a počtem osob vytvářejících na daném území HDP zčásti snižuje HDP na osobu ve Středočeském kraji (453,5 tisíce). Pro srovnání: hodnota HDP vydělená počtem pracujících v Praze je 1,44 milionu, ve Středočeském kraji je stejný podíl 999,7 tisíce. Rozdíl stále zůstává, značně se ale zmenšil. Nejnižší hodnoty HDP na osobu v roce 2018 dosáhl Karlovarský kraj (323,7 tisíce korun), dále Ústecký kraj (359,0 tisíc) a Liberecký kraj (386,8 tisíce).

Na jisté zkresení, které má srovnání krajů podle HDP na osobu, ukazuje i čistý disponibilní důchod domácností na jednoho obyvatele. Ten je opět nejvyšší v Praze (324,9 tisíce). Na druhém místě je Středočeský kraj s 258,5 tisíce. První trojici uzavírá Jihomoravský kraj (242,6 tisíce). Nejnižší čistý disponibilní příjem na osobu měly domácnosti v Ústeckém kraji (216,0 tisíc), Moravskoslezském kraji (223,2 tisíce) a Olomouckém kraji (223,4 tisíce).

Je vidět, že s výjimkou Prahy nejsou ve zbytku republiky ekonomické rozdíly mezi kraji už tak výrazné. V posledních letech se ale „rozevíraly nůžky“ mezi výkonem hlavního města a zbytkem republiky. Patrné je to na nominálním HDP, HDP na osobu i ukazateli HDP na osobu upraveného o cenovou hladinu. Z pohledu tohoto ukazatele patří Praha mezi nejbohatší regiony Evropy. V roce 2017 dosahovala 187 % průměru EU, a byla tak nejbohatším regionem v rámci zemí, které vstoupily po roce 2000 do EU, a sedmým nejbohatším regionem vůbec.

Rozdíl mezi Prahou a ostatními kraji se začal prohlubovat po roce 2014. Praha byla mezi několika kraji, kde HDP začal reálně růst již v roce 2013, kdy ještě ČR trápila recese. V letech 2014 až 2018 si Praha držela silné růstové tempo, celkově se zde HDP zvýšil reálně o 24,7 % (nominálně o 36,0 %). Současná struktura hospodářského růstu (rostoucí odvětví služeb a slabší výkon průmyslu) dává tušit, že si hlavní město bude svou pozici upevňovat i nadále.

Praha dosahovala

187 %

průměru EU

Růst cen nemovitostí zůstal vysoký

Téma růstu cen nemovitostí je v Česku stále aktuální. Zvláště ve velkých městech se byty stávají pro většinu zájemců nedostupnými. Vývoj indexu cen nemovitostí (HPI) zatím nenaznačuje, že by mělo dojít k výraznější změně.

KAROLÍNA ZÁBAJKOVÁ
analytička ČSÚ

Ceny nemovitostí se ve 3. čtvrtletí 2019 zvyšovaly ve většině zemí EU. Podle nejnovějších údajů Eurostatu se ČR stále drží mezi zeměmi, kde nemovitosti ve 3. čtvrtletí 2019 zdražovaly nejrychleji – meziročně i mezičtvrtletně. Tempo sice nedosahuje dvouciferných hodnot jako v roce 2017 (tehdy byla ČR v čele žebříčku), přesto je meziroční navýšení velmi vysoké (8,6%).

CENY ROSTOU RYCHLEJI V NOVÝCH ČLENSKÝCH ZEMÍCH

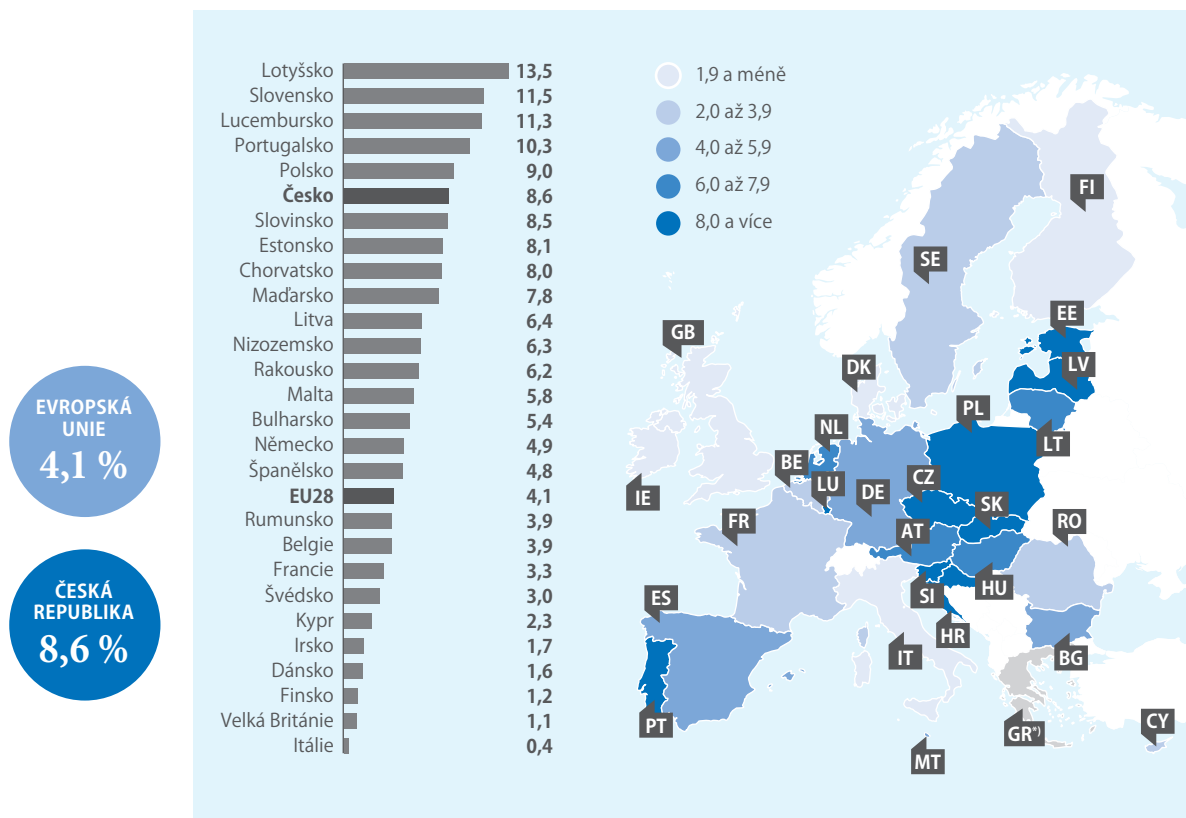
Průměrný meziroční přírůstek cen nemovitostí v EU ve 3. čtvrtletí činil 4,1% a růst se

ve srovnání s rokem 2018 mírně snížil. K největšímu navýšení došlo v Lotyšsku (13,5%), na Slovensku (11,5%) a v Lucembursku (11,3%). Podle zpráv o zdražování bydlení se v Lotyšsku i na Slovensku odehrává scénář známý v Česku – dlouhotrvající období ekonomického růstu zvyšuje poptávku po nemovitostech, zejména v metropolitní oblasti, nabídka však nedokáže dostatečně rychle reagovat. V metropoli přibývá nových nemovitostí pomalu a již dokončené projekty developeri „pouštějí“ na trh po částech. Jak je vidět na českém příkladu, prudký cenový růst se postupně přelije i do oblastí mimo hlavní město, což může

způsobovat problémy nízkopříjmovým skupinám obyvatel.

V současnosti rostou ceny nemovitostí rychleji v zemích, které do EU vstoupily po roce 2000. Meziročního přírůstku nad průměrem EU dosáhlo 11 z novějších členů. Pod průměrem se umístily jen Rumunsko (3,9%) a Kypr (2,3%). Ve 3. čtvrtletí nakonec meziročně vzrostl HPI ve všech zemích EU. Nejméně to bylo v Itálii (0,4%, první meziroční přírůstek od 4. kvartálu 2016). Poměrně výrazně loni zpomalil meziroční růst HPI ve Velké Británii (ve 3. čtvrtletí dosáhl 1,1%). Nízká dynamika naopak přetrvává ve Finsku (1,2%).

MEZIROČNÍ RŮST INDEXU CEN NEMOVITOSTÍ (3. Q 2019, %)

EVROPSKÁ UNIE
4,1 %

ČESKÁ REPUBLIKA
8,6 %

Pozn.: *) Údaj za Řecko není k dispozici.

Zdroj: Eurostat

Zvyšování efektivity je nikdy nekončící proces

„Dobře fungující systém zadávání veřejných zakázek je fundamentálním předpokladem k zajištění kvalitního fungování každé státní instituce, a tedy i ČSÚ,“ říká ředitel ekonomické a správní sekce ČSÚ Filip Minář. Kromě veřejných zakázek jsme s ním hovořili i o dalších aspektech souvisejících s ekonomikou Úřadu.

**JAN
CIESLAR**
tiskový mluvčí ČSÚ

Máte zkušenosti z více institucí státní správy. Co vás po příchodu do ČSÚ nejvíce překvapilo?

Už při studiu na vysoké škole a následně v pozici ekonomického analytika na Ministerstvu průmyslu a obchodu jsem ČSÚ vnímal jako významnou profesionální instituci s klíčovou rolí pro hospodářskou politiku. I tak mě bližší setkání s realitou velmi překvapilo. Tak vysokou odbornost, zápal pro věc (v tomto případě statistiku) a skálopevné lpění na principech moderní a nezávislé statistiky jsem opravdu nečekal.

Jaká je vaše vize kvalitně fungující státní instituce?

Jako vystudovaný národohospodář zastávám názor, že když už má stát něco dělat, měl by to dělat maximálně účelně, hospodárně a efektivně, a tedy s vědomím, že pracuje za prostředky daňových poplatníků. To je pro mě maxima, kterou se snažím řídit každý den při každém svém rozhodování. Příležitost podílet se aktivně na zefektivňování státní správy, což je stejně jako všude jinde nekončící proces, je pro mě velká výzva a také hlavní motivace, proč pracuji pro stát.

Je Český statistický úřad dobrým zadavatelem veřejných zakázek?

To krásně navazujeme na předchozí otázku. Dobře fungující systém zadávání veřejných zakázek je fundamentálním předpokladem k zajištění kvalitního fungování každé státní instituce. Jsem rád, že v této agendě dosahuje ČSÚ velmi dobrých výsledků nejen z hlediska úspěšného uspokojování celé řady odborných a provozních potřeb Úřadu, ale rovněž z pohledu nezávislého externího hodnocení. Náš tým zakázkářů a právníků se totiž v žebříčku nejlepších zadavatelů zindex umístil na 8. místě z 56 hodnocených institucí státní správy a získal ocenění Neplejtvák 2019. To je pěkný výsledek, který nás zavazuje k dalšímu zkvalitňování poskytovaných služeb v rámci Úřadu, ale i navenek směrem k trhu.

Jaké veřejné zakázky Úřad aktuálně řeší a co v tomto směru považujete za největší výzvu?

Portfolio aktuálně či nedávno řešených veřejných zakázek je velmi pestré. Spousta nových zakázek na různé dodávky a služby je spojená s aktuálně největším naším projektem Sčítání lidu, domů a bytů 2021. Řešíme relativně velké a složité IT zakázky, připravujeme řadu stavebních tendrů a kontinuálně zajišťujeme přesoutěžování stávajících kontraktů. Největší výzvou je naplnit vysoká očekávání Úřadu, co se kvality dodavatelů, ceny plnění a termínů týče.

Existuje něco, co by veřejným institucím zadávání zakázek ulehčilo při zachování jejich transparentnosti?

Transparentnost je dnes jedním ze standardních principů veřejného nakupování a je to samozřejmě dobře. Myslím, že by všem zadavatelům ulehčil život menší právní formalismus. Tím by se snížil prostor pro obstrukční jednání uchazečů. Obstrukce uchazečů, které

stávající systém umožňuje, dokážou často nadlouho zablokovat celé zadávací řízení a v praxi ohrožují plnění důležitých úkolů a vyvolávají další a další výdaje. Na základě stávající rozhodovací praxe mám někdy pocit, že základní zásady zákona o zadávání veřejných zakázek jsou upřednostňovány nad principy účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti, nebo spíše, že tyto principy nejsou brány při výkladu zákona vůbec v potaz.

Úřad po vašem příchodu zřídil oddělení projektového řízení. Můžete čtenářům přiblížit jeho činnost?

Oddělení vzniklo v souladu s vizí nového vedení ČSÚ za účelem metodické a administrativní podpory řízení projektů s cílem poskytnout útvarům Úřadu zázemí při rozjezdu, realizaci a udržitelnosti projektů. Další činností je mapování aktuálních dotačních příležitostí a posuzování jejich využitelnosti při plnění úkolů Úřadu. Za necelý rok své působnosti se oddělení v kompaktním (zatím) dvoučlenném složení v různé míře podílí na koordinaci a administraci několika projektů, jakými jsou např. Sčítání lidu, domů a bytů 2021, Zavádění řízení kvality ve služebních úřadech, Vybudování a provoz dětské skupiny, Mechanismy prosazování principů udržitelného rozvoje, Rekonstrukce RZ Lipno, E-Mobilita, Energeticky úsporné rekonstrukční projekty budov ČSÚ ve Zlíně, v Brně a v Praze a projekty na podporu aplikovaného výzkumu a inovací Technologické agentury České republiky.

Statisticy se připravují na poměrně zásadní obnovu svého sídla na Skalce. Co je důvodem a cílem této obnovy a na co se zaměstnanci mohou v budoucnu těšit?

Stávající budova ústředí ČSÚ Skalka, byť nestojí až tak dlouho, má řadu neduhů souvisejících nikoliv s navrženou koncepcí stavby, ale spíše se způsobem jejího stavebního provedení, na nějž měl pravděpodobně vliv i tehdejší omezený rozpočet. Zkrátka obálka budovy, ač k tomu má projektově předpoklady, neplní po letech svoji izolační funkci. Stávající fasádní panely dokonce praskají. Na některých technologiích se podepsal zub času a jiné dnes běžné technologie chybějí úplně. Proto jsme s kolegy hledali způsob, jak tyto problémy vyřešit, a připravili jsme energeticky úsporný projekt renovace administrativní budovy ústředí ČSÚ, který je založen na metodě EPC (Energy Performance Contracting). Její podstatou je poskytování služeb zaručujících úspory energie. Naším cílem je tedy vyřešit nevyhovující stav budovy, dramaticky snížit její energetickou náročnost a zvýšit komfort pro zaměstnance. Podobně laděný projekt jsme připravili i pro památkovou budovu krajské správy v Brně a podílíme se i na rekonstrukci ve Zlíně.

Na spadnutí je také spuštění dětské skupiny. Jak složité je vlastně takovou skupinu zřídit?

Když pomínu debatu o vhodném názvu dětské skupiny (z Čeesúčka se nakonec vyklubal Stařáček), tak

»
Všem zadavatelům by ulehčil život menší právní formalismus.

Mgr. Ing. Filip Minář

to není žádná sranda. Od nápadu, resp. potřeby jejího zřízení až k vlastnímu otevření vede trnitá cesta. Na začátku bylo nutné vytipovat vhodné prostory, čemuž samozřejmě předcházely diskuze o účelnosti, a to i v kontextu finanční náročnosti. Uspěli jsme v žádosti o spolufinancování z operačního programu Zaměstnanost a vysoutěžili jsme projektanty, zpracovali projektovou dokumentaci se všemi možnými souhlasnými stanovisky pro přestavbu stávajících administrativních prostor na dětskou skupinu. Následovala příprava zakázky na samotnou stavební úpravu prostor, jejíž realizace právě nyní startuje. Připravujeme soutěž na dodavatele dětského nábytku a dalšího potřebného vybavení. Kolegové z personálního odboru začínají hledat pečující osoby a připravovat vzdělávací plán tak, aby se po kolaudaci zrekonstruovaných prostor mohla dětská skupina Staťáček co nejdříve otevřít pro děti našich zaměstnankyň a zaměstnanců a umožnila sladění pracovního a rodinného života.

Jaké jsou vlastně zdroje financování ČSÚ a jeho aktivit? Z vašich předchozích odpovědí je zřejmé, že státní rozpočet není jediným zdrojem.

Státní rozpočet hraje ve financování našeho úřadu kardinální roli. Abychom nebyli na omezených zdrojích státního rozpočtu zcela závislí, aktivně se snažíme hledat prostředky i jinde, i když se v některých případech jedná zase o jinak přerozdělené prostředky státního rozpočtu. Využíváme standardních dotačních

výzev ze strukturálních fondů EU, podílíme se na grantech Eurostatu a podpoře z TAČR a zapojujeme se i do technických asistencí.

Jak moc je složité zajistit chod Úřadu po finanční stránce?

Je to každoroční stres spojený s určením priorit činnosti a s tím souvisejících potřeb. Mimo základní provoz Úřadu, kde se rapidně zvyšují výdaje např. za poskytování služeb z důvodu růstu minimální mzdy, růstu cen energií apod., se jedná i o nezbytné rozvojové aktivity, které je nutné řešit často jednorázově, zejména po ukončení životního cyklu starší infrastruktury a programového vybavení. A právě zajištění větších investic je bez mimořádné finanční injekce Ministerstva financí velmi komplikované.

Setkáváte se ve vaší práci se statistikou? Jaký je váš vztah k tomuto oboru?

Hovořit o statistice na půdě ČSÚ by v mém případě bylo asi silné slovo, i když s kolegy ze sekce samozřejmě sledujeme např. meziroční vývoj hospodaření Úřadu dle různých výdajových položek, pracujeme s indexem spotřebitelských cen a pravidelně se účastníme různých jednání, kde sice primárně zajišťujeme právní, finanční, zakázkovou nebo projektovou podporu, ale k pochopení problému se někdy bez proniknutí do statistických oblastí neobejdeme. Po všech zkušenostech, co jsem v ČSÚ za rok a půl načerpal, se už cítím být 49procentním statistikem. (smích)

Vystudoval Národohospodářskou fakultu Vysoké školy ekonomické a Právnickou fakultu Univerzity Karlovy. V ČSÚ pracuje od roku 2018. Předtím působil 8 let v Úřadu vlády v pozicích zástupce náměstkyně sekce ekonomické a správní, ředitele odboru technicko-hospodářského, ředitele odboru interního auditu a kontroly, vedoucího oddělení kontroly, ředitele odboru vládní agendy, manažera IT projektu ODok (elektronická knihovna eKLEP), ekonomicko-právního poradce náměstkyně a specialisty veřejných zakázek. Dva roky předtím pracoval na Ministerstvu průmyslu a obchodu jako ekonomický analytik a předtím krátce jako bankovní poradce v České spořitelně.

Ubytování přes Airbnb láká turisty

V dubnu loňského roku podepsal ČSÚ spolu s Airbnb memorandum o spolupráci a výměně anonymních agregovaných dat. Vzájemná spolupráce umožní lépe reflektovat fenomén sdílené ekonomiky ve statistických výstupech. ČSÚ data využije ve statistice cestovního ruchu, zahraničního obchodu či národním účetnictví.

PAVEL VANČURA
vedoucí oddělení statistiky cestovního ruchu a služeb

Z údajů za rok 2018 vyplývá, že přes platformu Airbnb do ČR přijelo a krátkodobě se zde ubytovalo 1,16 mil. turistů ze zahraničí. Naopak Čechů, kteří vycestovali do zahraničí a využili ubytování přes Airbnb, bylo 512 tis. Dalšíh 115 tis. Čechů využilo služby této platformy při domácím cestovním ruchu (po ČR).

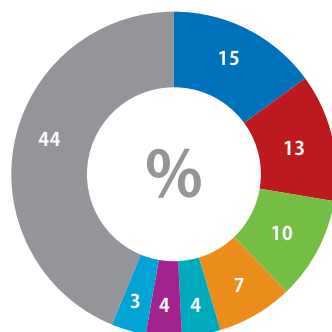
NEJČASTĚJŠÍMI HOSTY JSOU NĚMCI, AMERIČANÉ A BRITOVÉ

Z celkového počtu 1,16 mil. zahraničních turistů se přes Airbnb v ČR ubytovalo nejvíce Němců, a to 173 tis. s podílem 15 %. Dalšími v pořadí byli cestovatelé ze Spojených států amerických a Velké Británie. Jejich počet v roce 2018 přesáhl 100 tis. Je pak následovali Francouzi, Rusové, Španělé a Nizozemci. Podíl těchto top 7 zemí tvořil větší polovinu (56 %) všech zahraničních turistů.

V AIRBNB DOMINUJE PRAHA

Atraktivita Prahy jako turistické destinace a její oblíbenost zejména mezi zahraničními návštěvníky jsou všeobecně známé a potvrzuje to i společnost Airbnb. Podle jejích dat podíl hlavního města na všech pobytech cizinců v naší republice byl 80 %. Ovšem ostatní místa v ČR v posledním roce vykázala oproti Praze větší dynamiku růstu, a to 60 %. Praha zaznamenala meziroční nárůst na úrovni 20 %.

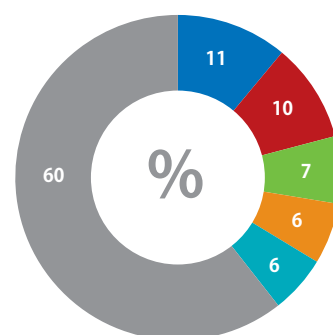
PŘÍJEZDOVÝ CESTOVNÍ RUCH (Airbnb)

- Německo; 173 300
- USA; 147 000
- Velká Británie; 118 000
- Francie; 87 300
- Rusko; 44 500
- Španělsko; 41 400
- Nizozemsko; 40 000
- ostatní; 507 000

Zdroj: ČSÚ a Airbnb

VÝJEZDOVÝ CESTOVNÍ RUCH (Airbnb)

- Itálie; 56 600
- Španělsko; 50 400
- Velká Británie; 34 300
- Německo; 31 100
- USA; 29 400
- ostatní země; 310 200

Zdroj: ČSÚ a Airbnb

ČEŠI VYCESTOVALI NEJVÍCE DO ITÁLIE A ŠPANĚLSKA

I pro Čechy cestující do zahraničí skýtá Airbnb jednu z možností, jak si najít ubytování v cílové destinaci. V roce 2018 si tímto způsobem zajistilo nocleh 512 tis. tuzemských turistů. Přes 50 tis. cestovatelů se ubytovalo v Itálii či Španělsku, což byly dominující destinace. Na třetím a čtvrtém místě se s odstupem umístily pobyty na britských ostrovech a v Německu (30 tis. a více turistů). Ve vzdálenějších Spojených státech si Češi sjednali ubytování přes Airbnb ve 29 tis. případech.

DOMÁCÍ CESTOVNÍ RUCH A AIRBNB

Airbnb v neposlední řadě slouží i pro ubytování Čechů v rámci domácího cestovního ruchu. Ubytování přes tuto on-line platformu si v roce 2018 v ČR zprostředkovalo 115 tis. domácích turistů.

V roce 2018 evidovala společnost Airbnb v České republice 12 100 aktivních hostitelských účtů. Přes jeden účet pak mohly být nabízeny služby v jednom či více ubytovacích zařízeních. Jelikož skrze Airbnb se nabízí i ubytování v klasických typech ubytovacích zařízení, jako jsou hotely či penziony, nelze data Airbnb propojit s oficiální statistikou kapacit a návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení.

TÉMA

22

Průmysl tenkrát
a dnes

25

Průmysl v roce
2019 a výhled
do budoucnosti

27

Český průmysl
v souvislostech

PRŮMYSL

Průmysl tenkrát a dnes

Významná výročí vzniku naší republiky a založení moderní statistické služby přinášejí zajímavá srovnání průmyslu v počátcích Československa a dnes. Historické prameny z archivů ukazují, jak si vedlo bývalé Československo v porovnání se současným Českem a jak se měnilo v čase vymezení jednotlivých odvětví.

MARTA ORTOVÁ

oddělení statistiky průmyslu

PRŮMYSLOVÉ DĚDICTVÍ

České země patřily k průmyslově nejvyspělejším částem Rakouska-Uherska. Po skončení první světové války připadlo nově vzniklému Československu jako nástupnickému státu 21 % území, 25 % obyvatelstva a 60 až 70 % průmyslových kapacit bývalé monarchie. Do průmyslového dědictví patřila většina výroby porcelánu, sklářského a cukrovarnického průmyslu, převážná část těžby černého i hnědého uhlí, textilního, kožedělného i chemického průmyslu a nadpoloviční část z celkové kapacity kovozpracujícího, papírenského a pivovarnického průmyslu.

OD TEXTILEK K AUTOMOBILŮM

V roce 1921 bylo v průmyslu zaměstnáno 30 % činného obyvatelstva. V období šedesátých až osmdesátých let zaměstnanost v průmyslu posílila až na 40 %. Dnes je opět srovnatelná s československými začátky. Vyjádřeno v plných úvazcích, 29 % z celkového počtu zaměstnanců v současné době pracuje v průmyslu.

I po sto letech je tedy průmysl stabilním pilířem zaměstnanosti. K velkým změnám však došlo v rozdělení

sil mezi jednotlivá průmyslová odvětví. Zatímco v Čechách, na Moravě a ve Slezsku pracovalo v roce 1921 více než 600 tisíc lidí ve výrobě textilu, oděvů a kožedělném průmyslu, v roce 2017 to byla už jen desetina (58 tisíc zaměstnanců na plný úvazek). Naopak výroba strojů, nástrojů a přístrojů při vzniku republiky teprve nastupovala, z hlediska zaměstnanosti v průmyslu měla 7% podíl. Dnes v ní pracuje 34% zaměstnanců v průmyslu a z pohledu současné klasifikace představuje pět samostatných průmyslových odvětví (NACE 26-30), mezi nimi i stěžejní odvětví dnešní ekonomiky ČR, a to automobilový průmysl.

CUKROVARY UBÝVAJÍ

Tradičně významné československé cukrovarnictví v roce 1921 vyprodukovalo 627 tisíc tun cukru, v roce 1980 až 779 tisíc tun a v roce 2018 srovnatelných 590 tisíc tun. V dalších směrech se situace změnila. Zatímco v meziválečném období se v Čechách nacházelo 103 cukrovarů, jejich počet postupně klesal. Výroba se koncentrovala do větších závodů. Na počátku 90. let zde bylo 50 cukrovarů, z nichž do současnosti zůstalo pouze 7 (v rukou 5 podniků). Cukrová řepa

se dnes pěstuje na menší výměře (přibližně 64 000 hektarů v roce 2018, což je o 64 % méně než v době první republiky), ale zvýšila se cukernatost. Průměrným hektarovým výnosem cukrové řepy (80 tun z hektaru) se řadíme k nejvyspělejším cukrovarnickým zemím v Evropě.

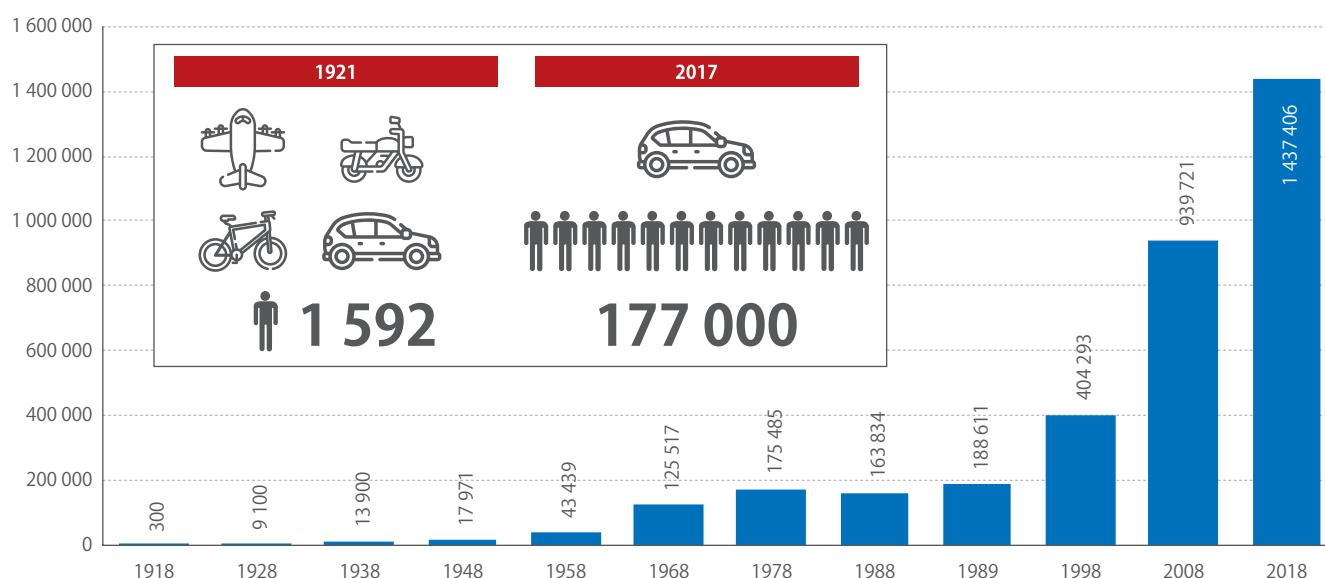
Evropským unikátem v délce existence provozu je cukrovar Dobruška. Roku 1831 vznikl přebudováním bývalého zámku a vyrábí nepřetržitě dodnes. Naproti tomu cukrovar v Praze-Ruzyni byl po sto letech od svého založení proměněn roku 1932 v trestnici, která dosud slouží jako vazební věznice.

PIVO – IDEÁLNÍ PRO ZDANĚNÍ

V roce 1921 se v Československu vařilo 7 milionů hektolitrů piva, v roce 1980 celých 23 milionů hektolitrů. V současnosti české pivovary produkují přes 19 milionů hektolitrů piva ze sladu (a 580 tis. hl nealkoholického piva). ČR má přibližně tolik pivovarů, kolik jich existovalo ve 30. letech minulého století: pět velkých společností a 29 samostatných pivovarů. Minipivovary, jejichž počet (400) stále roste, se na celkové produkci podílejí pouze 2 %, zatímco 84 % produkují velké společnosti.

Produkcí piva sledovali statistici pečlivě i v minulém století, mimo jiné proto, že pivo bývalo předmětem zvláštních daní, například zemské pivní dávky uzákoněné v roce 1903. Její schválení tehdy neprobíhalo bez emocí. Odpůrci argumentovali tím, že „pivo jest tekutým chlebem dělníkovým“, a obávali se i poklesu pivovarské produkce. Statistickým šetřením se později zjistilo, že v roce 1903 sice produkce piva skutečně poklesla (jen 8,7 tis. hl v roce 1903 po 9,4 tis. hl v roce 1901 a 9,0 tis. hl v roce 1902), následovalo však opět zvýšení na 9,1 tis. hl (1904), a dokonce 9,4 tis. hl (1906), čímž se potvrdilo, že „v zemi, která má tak velký konsum piva jako Království české“, je pivo ideálním objektem pro zdanění.

VÝROBA OSOBNÍCH AUTOMOBILŮ (v kusech)

Zdroj: ČSÚ, AutoSAP

ZAMĚSTNANOST V PRŮMYSLU

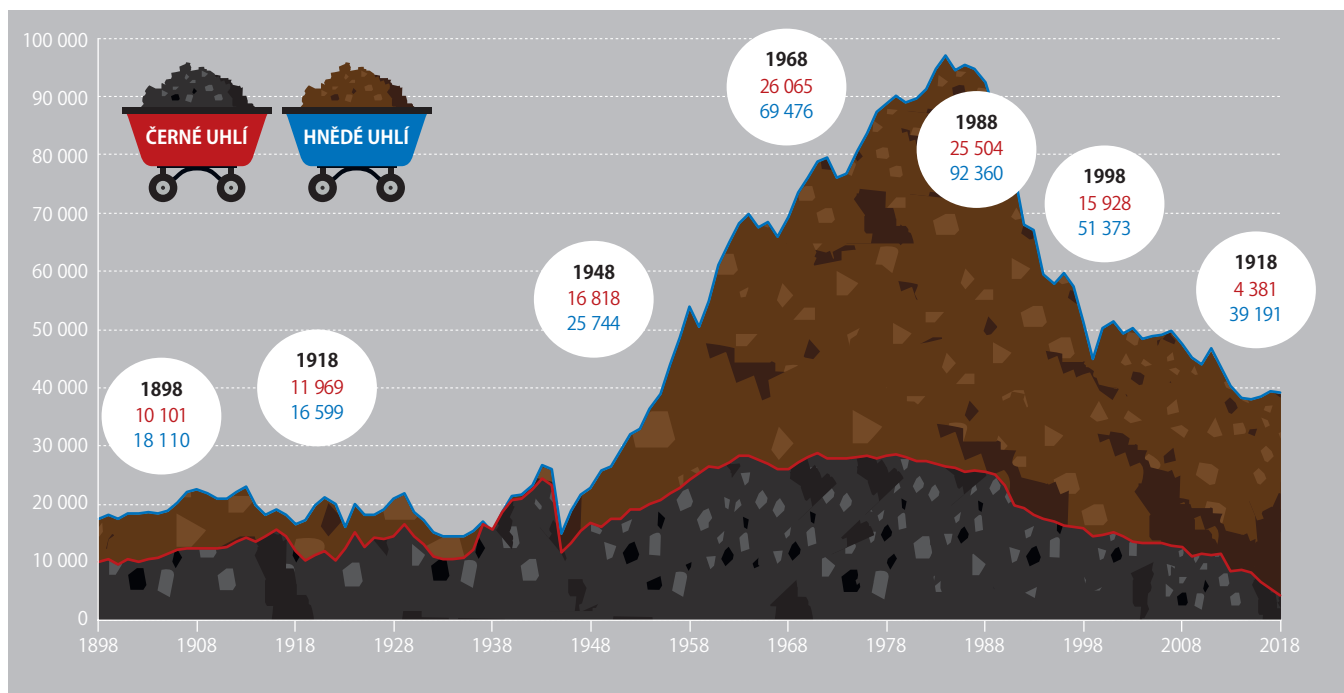

Zdroj: ČSÚ

AUTOMOBILKY NA VZESTUPU

Počátky automobilového průmyslu měly v podstatě řemeslný charakter, takže objem výroby tvořilo několik stovek vozů (400 v roce 1921). S příchodem automatizace nabrala produkce na rychlosti. Před druhou světovou válkou už se vyrábělo 13 900 osobních automobilů nesoucích tovární značky šesti velkých a několika drobných výrobců. V poválečném vývoji byly značky postupně sjednoceny do jediné a i výrobní závody se soustředily do jediného podniku Automobilové závody, národní podnik (AZNP). Výroba sice rostla, ale moderní výrobní zařízení nemohla soutěžit s technologicky vyspělejšími zeměmi (v roce 1962 připadly na jednoho zaměstnance AZNP necelé čtyři vozy za rok, zatímco v západoněmeckém Volkswagenu to bylo 15 vyrobených vozů na zaměstnance ročně). Doslova raketový vzestup zaznamenal automobilový průmysl v posledních deseti letech s příchodem zahraničních firem. Dnes výroba dosahuje téměř 1,5 milionu osobních vozů.

TĚŽBA ČERNÉHO A HNĚDÉHO UHLÍ (tis. tun)

Zdroj: ČSÚ, MPO

Výroba osobních automobilů byla ještě v první Statistické ročenice československé zahrnuta pod „výrobu strojů, parních kotlů, vozidel, nástrojů a přístrojů“. V ročenice za rok 1921 už se dočítáme o „průmyslu strojů, nástrojů a přístrojů“ (čítajícím 150 tisíc zaměstnanců), který se dělil do několika skupin výrob, přičemž automobily se tu objevují ve skupině nazvané „výroba automobilů, velocipedů a letadel“ (s 1592 činnými zaměstnanci). Dnes je výroba osobních automobilů samostatně sledovaným odvětvím (NACE 29) se 177 tisíci zaměstnanci.

OBUVNÍCI ODCHÁZEJÍ

Obuvnický průmysl zažil v uplynulých 100 letech strmý pád. Nejprve se z úctyhodné prvorepublikové produkce 34 milionů párů usňové obuvi (1924) ještě šplhal vzhůru (60 milionů párů v roce 1980), poté však následoval dlouhý pokles. V roce 2018 vyšlo z našich obuvnických závodů pouhých 600 tisíc párů kožených bot. Dnes převažuje na našem trhu zboží z dovozu. Tzv. zdánlivá spotřeba (vypočítaná jako součet produkce a dovozu zmenšený o vývoz, tj. kolik z dané komodity zůstane na našem území) byla v roce 2018 na úrovni 10 milionů párů kožených bot, což by odpovídalo jednomu páru bot na osobu za rok.

Obuvnický průmysl si v československé historii spojujeme především s rodinnou firmou Baťa, která se proslavila originální podnikatelskou koncepcí a díky automatizaci výroby úspěšně překonala poválečné ekonomické potíže (zajistila si vysoký odbytní snížením ceny obuvi o 50 % za cenu snížení mezd o 40 %, které zaměstnancům vykompenzovala zajištěním dodávek jídla, oblečení atd.). Systém podnikání „vyvezl“ Baťa do řady zemí světa – Francie, Rakouska, Rumunska, Švédska, Švýcarska, Egypta,

Belgie, Finska, Lucemburska, Maďarska, Itálie, Indonésie, Singapuru a Indie.

UHLÍ UŽ NENÍ ŽÁDOUCÍ

Těžba černého uhlí dlouho nezaznamenávala ve srovnání s těžbou uhlí hnědého větší výkyvy (12 mil. tun v roce 1921, 28 mil. tun v roce 1980). Zato v hnědouhelných revírech došlo koncem 40. let k razantnímu nárůstu, který souvisel především s výstavbou uhelných elektráren. Rozšířením povrchové těžby a zavedením mechanizace se objem vytěženého hnědého uhlí vyšplhal v závěru 80. let téměř na čtyřnásobek. Útlum a strmý pokles v osmdesátých a devadesátých letech je dán postupným vyčerpáním zásob, zaváděním ekologických limitů a snížením spotřeby uhlí pro výrobu elektrické energie s nástupem jaderných elektráren Dukovany (1985) a Temelín (2002). Dnes je zřejmý odklon od využívání tuhých fosilních paliv, a tím dochází k dalšímu poklesu těžby s bilancí 4 mil. tun černého a 39 mil. tun hnědého uhlí v roce 2018.

Ještě ve 20. letech minulého století byla hlavním odběratelem černého i hnědého uhlí železniční doprava, která se teprve začínala motorizovat a elektrifikovat. Na provoz lokomotiv odebrala v roce 1921 dráha 46 802 m³ dříví, 2 tisíce tun koksu, téměř 3 miliony tun hnědého a přes milion tun černého uhlí.

V EVROPĚ JSME NA ŠPICI

Od vzniku Československa si průmysl na českém území prošel řadou milníků. Některá odvětví postupně ztrácela na významu, jiná získávala, nicméně role průmyslu byla pro ekonomiku naší země vždy významná. Dnes patří Česká republika mezi nejprůmyslovější země Evropy.

1 pár bot
spotřebuje
průměrně každý
obyvatel ČR ročně.

Průmysl v roce 2019 a výhled do budoucnosti

Průmyslová produkce po pěti letech svého růstu v roce 2019 mírně klesla. S ohledem na celosvětovou ekonomickou situaci to není špatný výsledek, ale z hlediska očekávání budoucího vývoje panuje u průmyslových podniků určitá míra nejistoty.

RADEK MATĚJKA
odbor statistiky zemědělství a lesnictví, průmyslu, stavebnictví a energetiky

VÝVOJ PRŮMYSLU Z DLOUHODOBÉ PERSPEKTIVY

Než přistoupíme k hodnocení výsledků průmyslu za loňský rok, pojďme se podívat trochu více do minulosti. Za posledních dvacet let se produkce průmyslových podniků téměř zdvojnásobila. Svého historického maxima z hlediska objemu výroby dosáhla v roce 2018. S výjimkou čtyř let, kdy meziročně klesala, můžeme vidět rostoucí trend. Nejvíce průmyslová produkce poklesla v letech 2008 a 2009, a to v souvislosti s globální ekonomickou krizí. Průmysl ve svém růstu ještě mírně zpomalil v letech 2012 a 2013. Od roku 2014 však průmyslová produkce meziročně nepřetržitě rostla v průměru o 4,5 %. Největší rozmach zaznamenala výroba automobilů a odvětví, která s touto výrobou úzce souvisejí. Naopak, útlum nastal v těžebním a oděvním průmyslu.

VÝSLEDKY ZA ROK 2019

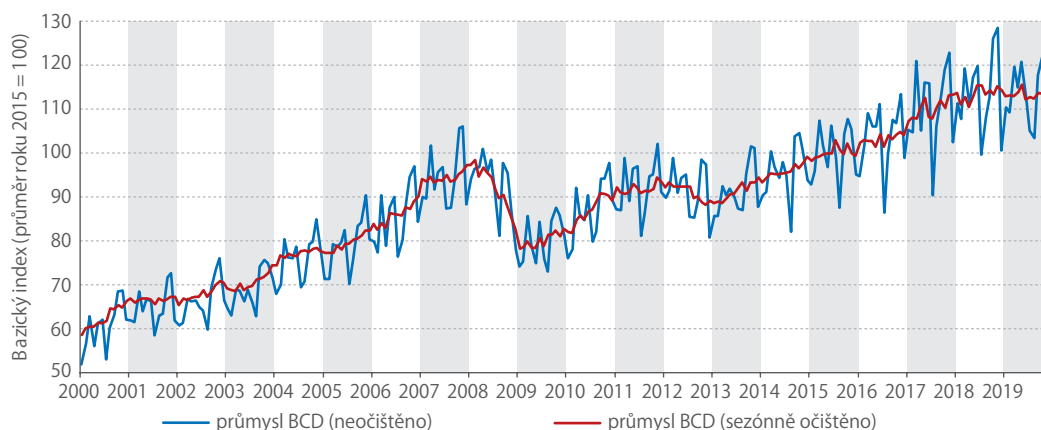
Krátkodobá statistika průmyslu sleduje a vyhodnocuje čtyři základní ukazatele. Hlavním indikátorem vývoje je index průmyslové produkce, který podle předběžných výsledků po očištění o vliv počtu pracovních dní za celý rok 2019 meziročně poklesl o 0,5 %. Současně došlo k mírnému poklesu zaměstnanosti (-1,1 %). Průměrná hrubá měsíční nominální mzda vzrostla o 6,2 % a hodnota nových zakázek se zvýšila o 1,2 %.

Zpomalení tempa průmyslové výroby je patrné zejména ke konci loňského roku. Po první tři čtvrtletí více či méně stagnovala. Jednotlivým odvětvím

se dařilo různě. Na rozdíl od předchozích let však ubylo odvětví s meziročním růstem produkce nebo byl růst výrazně nižší, než jsme byli doposud zvyklí. Typickým příkladem je vývoj v automobilovém průmyslu, který v předchozích letech patřil mezi velmi dynamicky se rozvíjející odvětví a hlavní tahouny růstu. Ne že by se výrobě dopravních prostředků v roce 2019 nedařilo, byla překročena hranice 1,5 mil. vyrobených aut, nicméně z hlediska meziročního vývoje nepatřila výroba aut mezi odvětví s největším meziročním růstem a z hlediska příspěvku ke kladné meziroční změně se umístila až na pomyslném třetím místě. V tomto ohledu se nejlépe dařilo elektrotechnickému a farmaceutickému průmyslu. Právě elektrotechnický průmysl v posledních letech těží z rozvoje výroby dopravních prostředků, a to nejen z výroby aut, ale i z výroby autobusů či kolejových vozidel. S problémy se naopak (kromě těžby uhlí) nově potýkalo strojírenství a kovodělný průmysl, kde byly zaznamenány největší meziroční propady

INDEX PRŮMYSLOVÉ PRODUKCE

Zdroj: ČSÚ

Podrobnější informace o výsledcích průmyslu naleznete na webu ČSÚ v **Rychlých informacích** nebo v **časových řadách** bit.ly/2vLol0t

ve výrobě. V nelehké situaci se aktuálně nachází například výroba surového železa a hutní zpracování kovů. Mezi odvětví, která si i z podstaty věci udržela výrobu zhruba na úrovni předchozího roku, patří výroba potravin a nápojů nebo energetický sektor.

Pokud se podíváme na vývoj tuzemské a zahraniční poptávky, můžeme pozorovat, že poptávka ze zahraničí byla ve srovnání s rokem 2018 nižší, domácí naopak mírně vyšší. Jedno z největších oslabení zahraniční poptávky je vidět u výroby základních kovů a slévárenství.

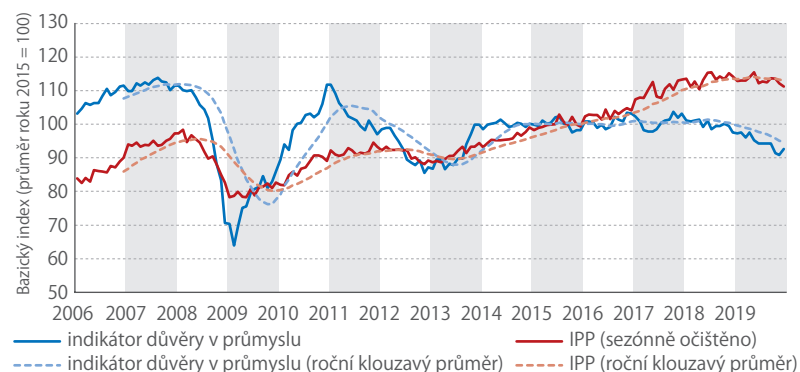
V průmyslu za rok 2019 ubylo řádově 13 tisíc zaměstnanců a logicky to nejvíce postihlo odvětví v útlumu. V ostatních odvětvích buď počet zaměstnanců klesl jen mírně, či stagnoval. Našla se však i odvětví, kde mírně rostl, například ve výrobě elektrických zařízení. Průměrná mzda byla vyšší řádově o dva tisíce korun a rostla plošně ve všech odvětvích.

Statistika nových průmyslových zakázek zatím vyznívá pro průmyslové podniky ve vybraných odvětvích relativně příznivě. Větší zásobu práce v podobě nových zakázek můžeme pozorovat v odvětvích výroby motorových vozidel, výroby elektrických zařízení a ve farmacii.

SITUACE V EVROPĚ

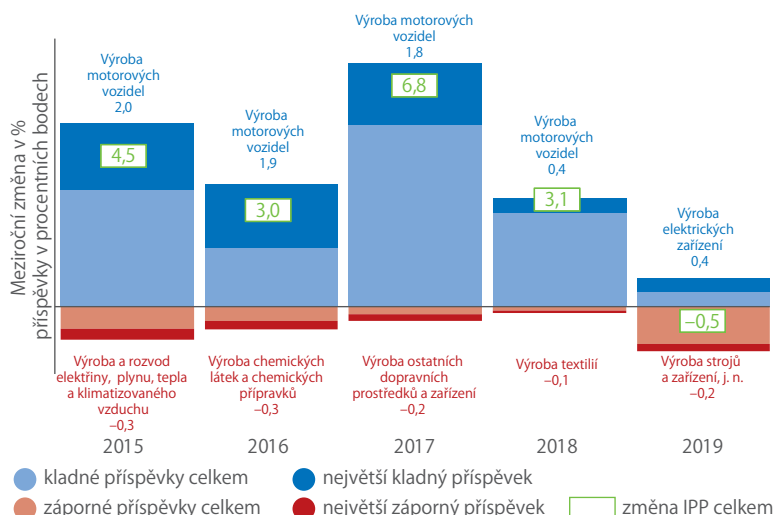
A nyní plynule přejdeme k hodnocení vývoje s ohledem na situaci v Evropě. Podle výsledků zveřejněných Eurostatem za rok 2019 průmyslová produkce za země EU28 meziročně klesla o 1,0%. Česko se tak zařadilo mezi 10 zemí Evropské unie s meziročním poklesem průmyslové výroby. Nejhorší výsledek vykázalo Německo, výkon tamního průmyslu klesl meziročně o 4,7%. Útlum se zde projevuje již delší dobu a zčásti se koncentruje do oblasti automobilového průmyslu. Proto i v tomto kontextu není meziroční pokles českého průmyslu takovým zklamáním. Nejvyšší nárůst naopak vykázaly Maďarsko a Polsko. Například Maďarsko se drží v růstu dlouhodobě. Má velký podíl strojírenského a také potravinářského průmyslu, stejně tak Polsko. Slovenský průmysl skončil meziročně v mírném plusu, nicméně podobně jako u nás můžeme ke konci roku pozorovat postupné zpomalování, resp. poklesy ve výrobě. Z dalších zemí

OČEKÁVÁNÍ VERSUS REALITA

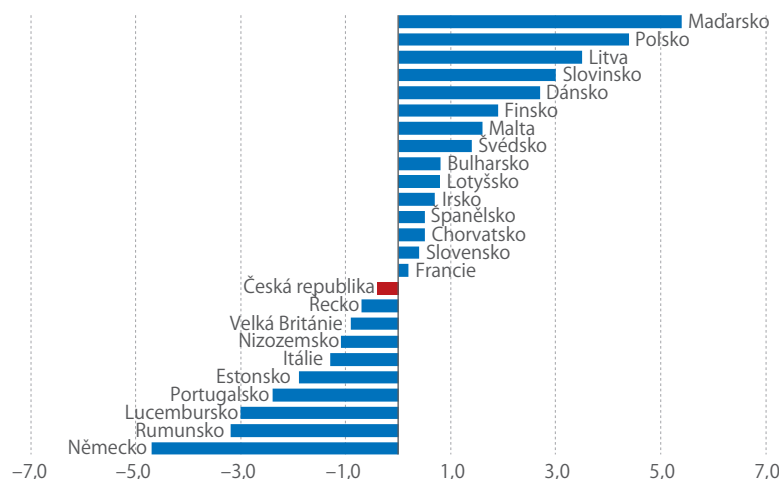
Zdroj: ČSÚ

MEZIROČNÍ ZMĚNY INDEXU PRŮMYSLOVÉ PRODUKCE A JEHO PŘÍSPĚVKY

Zdroj: ČSÚ

PRŮMYSLOVÁ PRODUKCE V EU28 V KUMULACI ZA ROK 2019 (%)

Zdroj: Eurostat

s výrazným podílem na celkové průmyslové produkci EU28 mírně rostla výroba jen ve Francii. Itálie či Velká Británie se rovněž potýkaly s propadem průmyslové produkce.

OČEKÁVÁNÍ BUDOUČÍHO VÝVOJE

Mezi průmyslovými podniky panuje určitá nejistota z budoucího vývoje. Z porovnání údajů ze statistiky konjunkturálních průzkumů a krátkodobé podnikové statistiky je patrné, že očekávání průmyslových podniků jsou poslední dobou pesimističtější (modrá čára), než ve skutečnosti ukazuje realita (červená čára). Ukazatele indikátoru důvěry v průmyslu navíc naznačují, že do budoucna by nemusel být pro průmyslové podniky problém s nedostatkem pracovníků, ale s nedostatkem zakázek. Navíc nad budoucím vývojem visí řada otázníků, zejména v podobě dalšího vývoje světové ekonomiky, ať už v souvislosti s brexitem, různými obchodními válkami či ve spojitosti s koronavirem. Výsledky za leden 2020 budou zveřejněny ve čtvrtek 12. března 2020.

Český průmysl v souvislostech

Strukturální změny v průmyslových odvětvích z posledních dekád se nejvíce projevují ve vysoké míře závislosti na poptávce ze zahraničí, zejména ze zemí Evropské unie. Zároveň se průmysl jako energeticky náročný sektor stává postupně ekologičtější a efektivnějším, a to zejména díky vysokým investicím do výzkumu a vývoje.

VERONIKA DOLEŽALOVÁ
oddělení statistiky průmyslu

Český průmysl ve statistikách Českého statistického úřadu, to nejsou jen údaje o aktuálním vývoji průmyslové produkce, zakázkové náplni na budoucí období, zaměstnanosti a o tom, kolik osobních automobilů sjelo z výrobních linek v Česku nebo kolik megawatthodin elektrické energie vyrobily české elektrárny. Existují i průřezové statistiky sledující českou ekonomiku z různých úhlů, z nichž vybíráme některé zajímavé pohledy na průmysl.

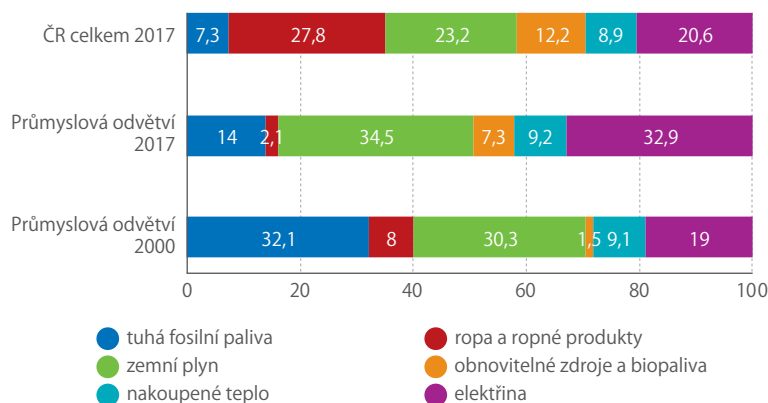
ENERGIE A PALIVA

V roce 2018 se v Česku výtěžilo přes 40 milionů tun uhlí, okolo 3,5 milionu tun se k nám v posledních letech ročně dováží. Celkem se vyrobilo 76 tisíc GWh elektrické energie. Ale jak se energie a paliva spotřebovávají? Jak se mění struktura spotřeby v čase? Je spotřeba průmyslu něčím specifická? Zavítejme do statistiky energetiky.

Průmysl patří mezi energeticky náročná odvětví. Na celkové konečné spotřebě se dlouhodobě podílí zhruba jednou čtvrtinou, podobně jako doprava. Větší podíl (zhruba 30 %) mají už jen domácnosti.

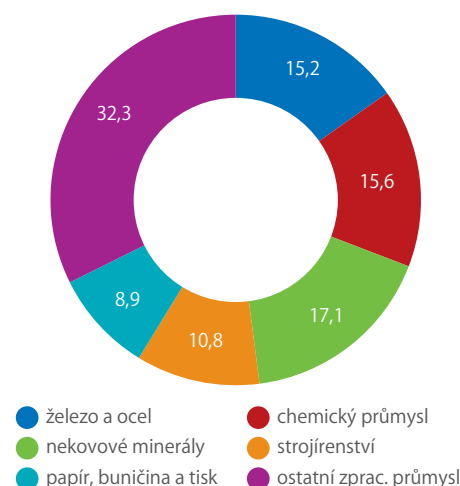
V současné době průmyslová odvětví nejvíce spotřebovávají zemní plyn a elektřinu, dohromady tvoří dvě třetiny spotřeby. V porovnání se situací na začátku tisíciletí je vidět výrazný posun. Ještě v roce 2000 dominovala spotřebě v průmyslu tuhá fosilní paliva, jejich podíl se však za posledních 17 let snížil na méně než polovinu, a to jak na úkor elektřiny, tak obnovitelných zdrojů a biopaliv. Výrazně klesla v průmyslu spotřeba ropy a ropných

SPOTŘEBA JEDNOTLIVÝCH PALIV A ENERGIÍ (%)

Zdroj: ČSÚ

SPOTŘEBA PALIV A ENERGIÍ VE ZPRACOVATELSKÉM PRŮMYSLU (% , 2017)

Zdroj: ČSÚ

produktů. Je to dáno hlavně technologickými změnami ve výrobcích. Nemalou roli samozřejmě sehrává i množství produkce a strukturální změny uvnitř průmyslu.

Významný pokles spotřeby tuhých fosilních paliv a posilování role obnovitelných zdrojů energií jsou patrné i na konečné spotřebě paliv a energie v ČR jako celku.

Nyní se podíváme blíže na spotřebu zpracovatelského průmyslu (vedle toho ještě stojí spotřeba v tzv. transformačním sektoru, zjednodušeně řečeno spotřeba na výrobu elektřiny a tepla a spotřeba v petrochemickém průmyslu). Mezi energeticky nejnáročnější odvětví patří zpracování železa a oceli, chemický průmysl, zpracování nekovových minerálů, strojírenství a výroba papíru, buničiny a tisk, která se na celkové konečné spotřebě paliv a energií v průmyslu podílejí dohromady téměř 70 %.

Za poslední dobu nejvíce klesl podíl výroby železa a oceli. Zatímco v roce 2000 tvořilo toto odvětví 23 % konečné spotřeby paliv a energií celého zpracovatelského průmyslu, v roce 2017 to bylo jen 15 %. Důvody můžeme najít jednak v poklesu výroby, jednak v technologických změnách ve výrobě.

Naopak vzrostl podíl výroby nekovových minerálních výrobků. V tomto růstu se odráží i růst ve

stavebnictví, spadá do něj totiž například výroba cementu a stavebních hmot.

I tak energeticky náročný sektor, jakým je průmysl, se postupně stává ekologičtější a efektivnějším. To je možné i díky investicím do výzkumu a vývoje.

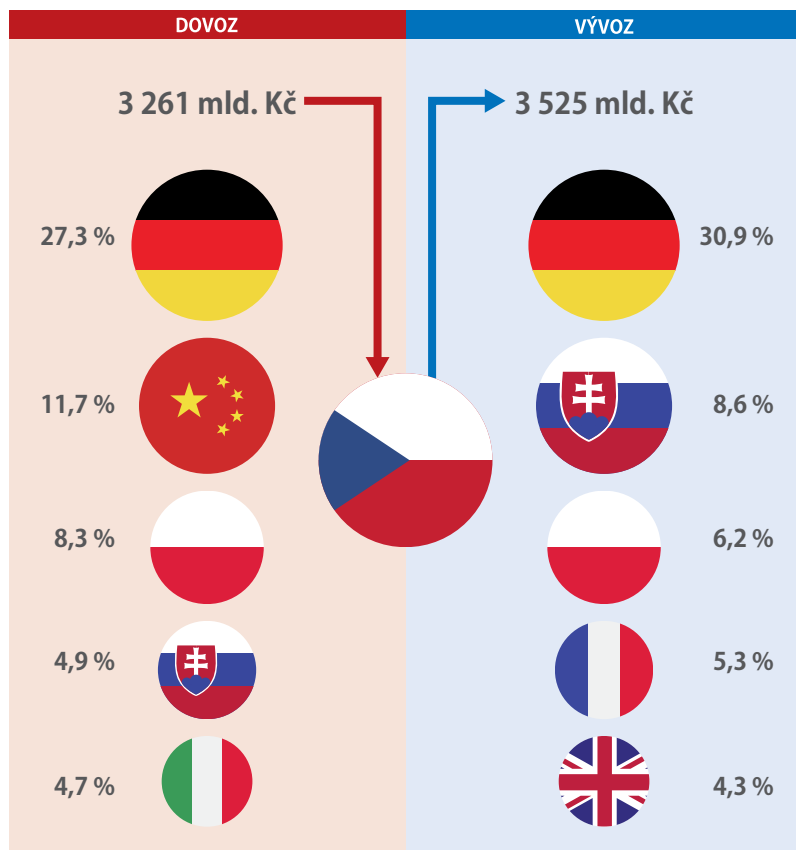
VÝZKUM A VÝVOJ

Průmyslové podniky vynaložily v roce 2018 na výzkum a vývoj 35 miliard Kč, což byla více než polovina výdajů všech soukromých podniků. Výzkumem a vývojem se v průmyslových podnicích po přepočtu na plný úvazek zabývalo 21 tisíc zaměstnanců.

Nejvyšší částky v absolutním vyjádření do výzkumu a vývoje investovala ta nejrobustnější průmyslová odvětví, tedy automobilový, elektrotechnický a strojírenský průmysl. Tato tři odvětví dohromady zainvestovala v roce 2018 do výzkumu a vývoje přes 20 miliard Kč, tedy 60 % všech výdajů průmyslových podniků.

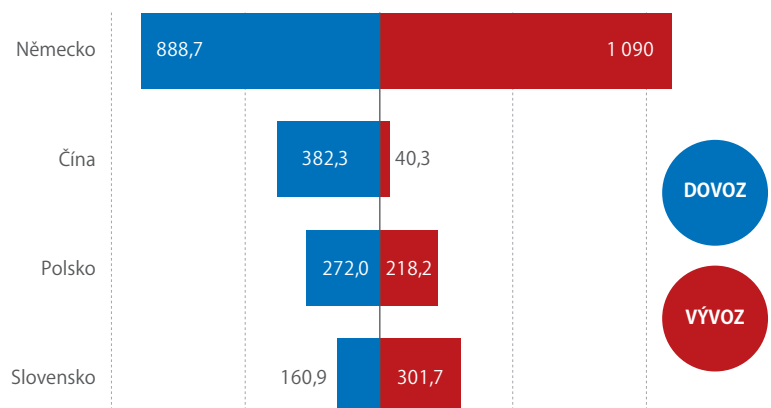
Pokud bychom si přepočítali výdaje vynaložené na výzkum a vývoj na jednoho zaměstnance výzkumného týmu v podniku, zůstává na absolutní špičce opět automobilový průmysl s 2,7 milionu Kč na 1 plný výzkumný/vývojový úvazek a rok. Na druhém místě žebříčku je jinak vcelku subtilní farmaceutický průmysl. Naopak na chvostu relativních výdajů na výzkum a vývoj jsou z principu méně inovativní odvětví, a to potravinářský a dřevozpracující průmysl.

ZAHRANIČNÍ OBCHOD S PRŮMYSLOVÝM ZBOŽÍM (2019)

Pozn.: Souhrnné údaje za zboží z CPA 10 až 33.
Zdroj: ČSÚ

ZAHRANIČNÍ OBCHOD S PRŮMYSLOVÝM ZBOŽÍM (2019, vybrané země, mld. Kč)

Pozn.: Souhrnné údaje za zboží z CPA 10 až 33.

Zdroj: ČSÚ

VÝVOZ A DOVOZ PRŮMYSLOVÉHO ZBOŽÍ

Není překvapením, že automobilový průmysl dominuje i statistice zahraničního obchodu s průmyslovým zbožím. Při hledání širších statistických souvislostí průmyslu se opět zaměříme na zpracovatelský průmysl.

Česká ekonomika je vysoce závislá na zahraniční poptávce, což o zpracovatelském průmyslu platí dvojnásob. Podle údajů za rok 2019 tvořilo zboží zpracovatelského průmyslu 96 % veškerého vývozu a 92 % celkového dovozu. Do Česka se v roce 2019 dovezlo průmyslové zboží v hodnotě 3,3 bilionu Kč, vývoz pak činil 3,5 bilionu Kč.

Největším obchodním partnerem České republiky u průmyslových výrobků je náš západní soused Německo. Čtvrtina dovozu a téměř třetina vývozu průmyslového zboží se v minulém roce týkala právě této země. Na předních příčkách jak u dovozu, tak vývozu jsou motorová vozidla a jejich díly a příslušenství, stroje a zařízení a elektronika.

Druhým největším exportním trhem pro český zpracovatelský průmysl je náš soused na východě Slovensko, na které ale připadlo už „pouze“ 8,6 % celkové hodnoty vývozu. Zahraničnímu obchodu se Slovenskem také dominují díly a příslušenství pro motorová vozidla, do Česka se ale dováží také například surové železo, ocel a feroslitiny.

Polsko je jediná sousední země, se kterou má Česká republika zápornou bilanci, ale i zde je na předních příčkách dovozu a vývozu automobilový průmysl. Z Polska se do Česka mimo jiné dovážejí například drahé a jiné neželezné kovy.

Mezi největší dovozce se mezi výhradně evropské země „probojovala“ na druhé místo Čína, z níž se do Česka v roce 2019 dostalo 12 % hodnoty dovozu zboží zpracovatelského průmyslu. Také je to jediná země ze skupiny největších dovozců/vývozců, u které nedominuje zboží související s výrobou motorových vozidel, ale elektronika, resp. komunikační zařízení a počítače a periferní zařízení.

Český průmysl se bude muset intenzivně modernizovat

Musíme si však uvědomit, že naše konkurenční výhoda v podobě levné pracovní síly končí, a musíme náš průmysl postupně transformovat. Snažit se, abychom vyráběli maximum finálních výrobků a tvořili co největší přidanou hodnotu.

**JAN
CIESLAR**
tiskový mluvčí ČSÚ

Jaký je váš osobní vztah ke statistice? Je pro podnikatele a manažery důležitá?

V pohádce Princové jsou na draka se zpívá „statistika nuda je, má však cenné údaje“, já ji ale nikdy za nudnou nepovažoval. Navíc jsem si díky svým pobytům v zahraničí brzy uvědomil, jak kvalitní statistiku máme a jak užitečné je ji sledovat a využívat.

Česko je historicky jednou z nejprůmyslovějších zemí. Považujete to za naši klíčovou kompetenci a máme ji udržovat?

Já mám český průmysl strašně rád, a to z mnoha důvodů. Je to část ekonomiky, kde jsme v mnoha oblastech na světové špičce. Průmysl má u nás více než stoletou tradici. A pracují v něm lidé, kterých si nesmírně vážím, protože neprodávají „teplou vodu“, ale něco skutečně umějí a něco reálného vytvářejí. V tuto chvíli je průmysl stále páteří naší ekonomiky, ale aby jí zůstal i v budoucnu, bude se muset intenzivně modernizovat. Měnit se bude muset jeho podoba i struktura. Hlavní příležitosti vidíme v oblasti digitalizace, automatizace, robotizace nebo využívání velkých dat a umělé inteligence.

Je podle vás silná role průmyslu udržitelná? Nedojde do budoucna k většímu odklonu například ke službám?

Sektor služeb bude s růstem ekonomické úrovně, ale i s růstem produktivity v průmyslu posilovat. Silnou průmyslovou základnu je ale možné a žádoucí zachovat, jen musí projít zmiňovanou transformací. Často upozorňujeme na to, že jsme chyceni v pasti „levné ekonomiky“, ze které je potřeba se co nejrychleji dostat. Už proto, že jejím důsledkem je to, čemu odbory říkají „levná práce“. Z té pasti se dostaneme jen za předpokladu, že se staneme ekonomikou finálních výrobců s vysokou marží a nezůstaneme jen v pozici subdodavatelů, posílíme český kapitál, aby od nás každoročně neodtékaly stovky miliard na dividendách, a posuneme se v robotizaci, abychom zvedli produktivitu.

Máte letité zkušenosti z automobilového průmyslu. Jak jej ovlivní nastupující era elektromobilů?

Evropská regulace emisí CO₂ vytváří na automobilky velký tlak. Automobilový průmysl v současnosti prochází revolucí, která bude mít významné dopady na strukturu ekonomiky, státní rozpočet, energetiku, budování sítí a v neposlední řadě na domácnosti. Směr k nízkoemisní dopravě je správný, jen mám obavy, že se tlačí trochu moc na pilu, bez ohledu na technologické a finanční možnosti automobilů a možnosti a preference zákazníků. Ta rychlost nutí automobilky téměř vše vsadit na jednu kartu a to může být nebezpečné. Výrobci to nebudou mít lehké, a já doufám, že to zvládnou. Důležitá ale bude i podpora vlády. Ta musí připravit vhodné legislativní a regulační podmínky a pomoci s výstavbou potřebné infrastruktury.

I Svaz průmyslu a dopravy ČR se intenzivně zapojuje do přípravy na elektromobilitu. Nedávno jsme například prosadili tzv. referenční cenu, která slouží ke zjednodušení administrativy při domácím nabíjení pro služební účely.

Do jaké míry ovlivňují průmysl ekologická omezení a nařízení? Jsou vůbec české průmyslové firmy ochotny přizpůsobit své technologie tak, aby to nemělo výrazný dopad na životní prostředí?

Průmysl do ekologických řešení investuje už řadu let miliardy korun. Postupnou cestu Evropy ke klimatické neutralitě podporujeme i ve Svazu průmyslu a budeme se na této cestě snažit hledat i nové obchodní příležitosti. Politická opatření, která mají vést k naplnění vize uhlíkové neutrality, ale musejí být racionální. Transformace našeho průmyslu a všechny snahy v této oblasti musejí být systematické, postupné, s ohledem na udržení konkurenceschopnosti vůči zbytku světa. Máme odpovědnost za naše zaměstnance, kteří by mohli přijít o práci, kdybychom postupovali příliš rychle a bez rozmyslu. Nebezpečné by také mohly být přílišné náklady, které by v případě dopadu na domácnosti mohly vést až ke ztrátě podpory obyvatel pro nutná opatření v oblasti ochrany životního prostředí. To jsou rizika, kterým se musíme vyhnout.

Jaké nové trendy se v průmyslu objevují v posledních dvou až třech letech? Má ten náš nějaké speciality?

I v tradičních odvětvích průmyslu má stále významnější podíl digitální obsah. V řadě odvětví se rozvíjí e-commerce. Silným trendem je také spojování výroby s poskytováním služeb. Nyní tak nejde jen o prodej produktů, ale i o další služby, tedy např. montáž či aplikace, diagnostiku stavu, opravy, odborný servis, revize či celkové zajištění funkčnosti produktů. Firmy také začínají intenzivně využívat virtuální realitu, velká data, kyberfyzikální systémy nebo umělou inteligenci.

Česko a Průmysl 4.0. Co nás čeká v budoucnosti a jak se na ni připravujeme?

Mohu mluvit za soukromou sféru. Vloni jsme uspořádali průzkum, jak české firmy zavádějí prvky Průmyslu 4.0. Ten potvrdil, že podniky Průmyslu 4.0 aktivně řeší. Polovina z nich chce v příštích pěti letech do této oblasti investovat více peněz. Nejvíce podniků má zatím na zavádění prvků Průmyslu 4.0 vyčleněno do 5 procent investičního rozpočtu. Firmy už také na nástup digitalizace připravují své zaměstnance. Aktivnější a připravenější jsou zatím velké firmy.

Jaké jsou nejbližší vyhlídky? Bude průmyslové podniky i nadále trápit nedostatek pracovníků, nebo spíš nedostatek zakázek? Co bude onou bariérou růstu?

Zatímco v loňském roce byl pro firmy největší problém získat zaměstnance, v tom letošním se budou prát o zakázky. Tlaky na trhu práce by měly postupně polevovat, i když v řadě sektorů budou specialisté nadále chybět.

Radek Špicar, M.Phil.

Zatímco v loňském roce byl pro firmy největší problém získat zaměstnance, v tom letošním se budou prát o zakázky. Tlaky na trhu práce by měly postupně polevovat, i když v řadě sektorů budou specialisté nadále chybět. Nepředpokládáme, že by se nějak dramaticky zvyšovala nezaměstnanost, nicméně poptávka po pracovní síle se nejspíš sníží.

Další bariérou růstu je nejistá situace v mezinárodním obchodě. Ať už co se týče nepříliš dobré kondice Německa, ekonomického motoru Evropy, přetrvávající hrozby „tvrdého brexitu“ nebo hrozeb amerických sankcí vůči České republice za zavedení nejvyšší digitální daně v EU v případě, že by parlament schválil beze změn vládní návrh na její zavedení.

Před nedávnem Velká Británie opustila Evropskou unii a do roka a do dne pocítíme reálné důsledky brexitu. Co to znamená pro český průmysl?

Záleží na tom, zda se do konce letošního roku podaří uzavřít vzájemnou dohodu o volném obchodu. To se nám prozatím zdá jako nereálné. A pokud by se to povedlo, záleží, jak bude dohoda komplexní. Můžeme však díky ní předejít řadě problémů, především v oblasti cel a kvót. Obchodování s Velkou Británií už ale zcela určitě nebude stejné jako předtím. Žádná obchodní dohoda nemůže nahradit členství v EU. U obchodní dohody například i při nulovém clu musíte řešit deklarace a mnoho otázek, jako je třeba pohyb osob, dohoda v podstatě neřeší vůbec.

Pokud se dohodu uzavřít nepodaří, tak všichni asi víme, co nás čeká. Ten takzvaný tvrdý brexit se všemi mnohokrát diskutovanými důsledky. Naš vzájemný obchod s Británií se bude řídit podle pravidel WTO a podmínky pro naše exportéry budou stejné, jako když obchodují například s USA nebo Čínou. Cla ve výši 4–5 % na autodíly a 10 % na osobní vozy by našim firmám velmi komplikovala život vzhledem k tomu, že Británie je náš pátý největší exportní trh.

Jste ohledně budoucího vývoje optimistou, či pesimistou? Naráží na stále nezažehnanou hrozbu obchodní války s Čínou, možnou recesi v Německu, epidemii koronaviru...

Dovolil bych si být opatrným optimistou. Česká republika je sice závislá na exportu, a tedy na hladkém mezinárodním obchodu a silně ji ovlivňuje Německo a celý evropský trh, na druhé straně jsou naši exportéři flexibilní, zkušení a schopní přizpůsobit se měnícím se podmínkám. Když podnikáte v Česku, tak musíte být připraven na všechno. (smích) Musíme si však uvědomit, že naše konkurenční výhoda v podobě levné pracovní síly končí, a musíme náš průmysl postupně transformovat. Snažit se, abychom vyráběli maximum finálních výrobků a tvořili co největší přidanou hodnotu. České firmy si určitě poradí, ale potřebují k tomu předvídatelné a stabilní prostředí. Firmy si poradí, vědí, že si to musejí odpracovat především samy, ale vláda může pomoci. Otázkou je, jestli k tomu bude ochotná a schopná něčím přispět. Jako člověka, který prošel oběma světy, veřejnou správou i soukromým sektorem, mě nepřestává fascinovat, jak úspěšný máme soukromý sektor a jak daleko se od listopadu 1989 kvalitativně posunul. Na rozdíl od veřejného sektoru, který za ním kvalitativně výrazně zaostává a je většinou mezinárodních organizací hodnotících konkurenceschopnost naší země jednotně označován za brzdu našeho dalšího rozvoje.

Zasloužil by si český průmysl nějakou institucionální podporu, a pokud ano, jaká by měla být?

Mně by stačilo, kdyby stát alespoň nestínil, když už nesvítí. Stačilo by, kdyby v době konjunktury nehospoďaril s rozpočtovým schodkem, nezvedal daně, snížil vedlejší náklady práce, které máme jedny z nejvyšších v Evropě, nepřijímal zákony na poslední chvíli a nenutil podniky se jim přizpůsobit během pár týdnů, nenabíral stále nové úředníky, když zároveň nedostatečně využívá e-government, nebo skutečně účinně podporoval investice do vědy a výzkumu.

Absolvoval Univerzitu Karlovu a University of Cambridge. Je bývalým náměstkem místopředsedy vlády pro ekonomiku a později členem managementu Škoda Auto. Několik let také vedl středoevropskou pobočku amerického think-tanku Aspen Institute. V současné době působí jako viceprezident Svazu průmyslu a dopravy ČR pro hospodářskou politiku a export. Je ženatý a má dvě dcery Antonii a Rozálii.

Internet usnadňuje Čechům cestování

Stránky věnované cestování patří na světovém internetu k nejnavštěvovanějším. Internet totiž poskytuje nejlepší zdroje informací a slouží zároveň jako nejrychlejší způsob vyřízení cestovních náležitostí. Češi nakupují stále častěji jízdenky, letenky i ubytování on-line.

LENKA WEICHETOVÁ
oddělení statistiky
výzkumu, vývoje
a informační
společnosti

Zvyšující se počet turistů po celém světě souvisí vedle rostoucích příjmů také s rozšiřujícími se možnostmi, jak se do cílových destinací dostat. Na dovolenou sjednanou přes internet jezdí především lidé ve věku 25 až 34 let. Jízdenky nakupují on-line hlavně mladí do 24 let. Také ubytování se běžně bookuje on-line. V roce 2019 si prostřednictvím internetu objednalo nocleh 25 % Čechů od věku 16 let. Nejčastěji přes zprostředkující stránky, jako jsou Booking.com či Trivago. Pouze šest procent osob uvedlo, že i když internet používají, volí raději klasickou offline cestu, tedy například telefonicky nebo na pobočce cestovní kanceláře. Zatímco dnes nakupuje ubytování přes internet čtvrtina lidí, před deseti lety to bylo desetkrát méně (2,4 %). Tomu, že zajištění ubytování se přesouvá na internet, nahrává fakt, že přibývá lidí, kteří internet používají. Za posledních deset let vzrostl podíl uživatelů internetu v České republice z 56 % na 81 % (podíl z osob od věku 16 let), což v absolutním měřítku znamenalo nárůst o 1,6 milionu na současných 7,1 milionu uživatelů.

HOTELY NABÍZEJÍ POKOJE NA SVÝCH STRÁNKÁCH I PŘES ZPROSTŘEDKOVATELE

Díky technologickému rozmachu přibývají také nové druhy internetových platforem, přes které mohou ubytovací zařízení noclehy nabízet. Vedle klasických internetových stránek, jimiž v současnosti disponuje

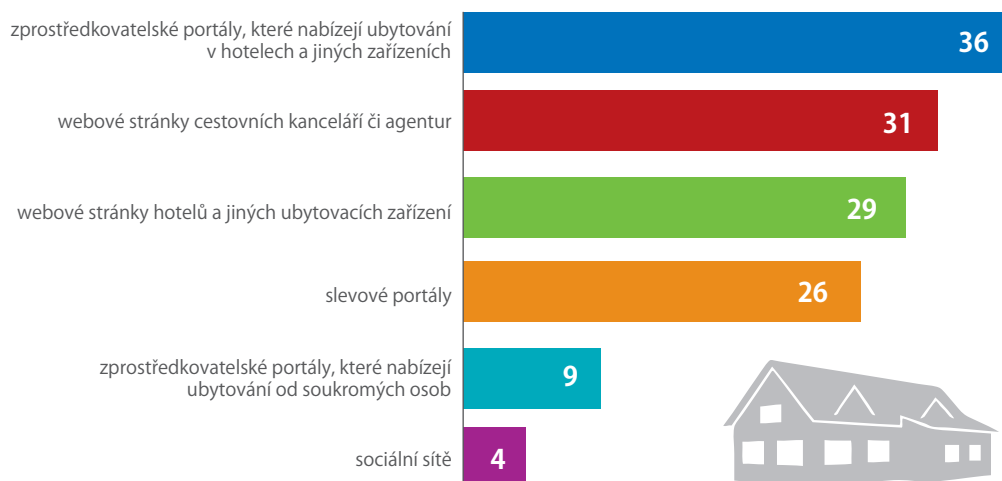
99 % českých firem s deseti a více zaměstnanci, jež spadají do kategorie Ubytování (NACE 55), existují specializované stránky zaměřené na zprostředkování, kde už si lidé mohou porovnat nabídky různých ubytovacích zařízení.

Z posledních dostupných dat vyplývá, že vlastní webové stránky používalo k prodeji 69 % českých firem z kategorie Ubytování a nocleh si na nich on-line zaboookovalo a zajistilo 29 % z Čechů, kteří si nějaké ubytování on-line objednávali. Pětina firem z kategorie Ubytování využila k nabídce svých volných kapacit zprostředkovatelské platformy, jako jsou Booking.com nebo Trivago.

Mezi obyvateli Česka od věku 16 let, kteří si zajistili ubytování on-line, bylo 36 % osob, jež si zajistily nocleh právě přes tyto stránky. Byl to vůbec nejčastější způsob, jaký lidé volili. On-line objednávku přes webové stránky cestovní kanceláře či agentury zvolilo 31 % osob, nabídky ubytování na slevových portálech využilo 26 % osob.

Poměrně novým fenoménem je ubytování v soukromí, tedy v bytech či apartmánech, které nabízejí soukromé osoby. Ani tento typ ubytování není pro Čechy neznámou oblastí. V roce 2019 si takto zajistilo přenocování 12 % z těch, co si koupili ubytování on-line. Přes specializované stránky, jako je Airbnb, si sjednalo ubytování 9 % z osob, které si zajistily ubytování on-line, a přes skupiny na sociálních sítích se

NÁKUP UBYTOVÁNÍ PŘES INTERNET PODLE DRUHU WEBOVÝCH STRÁNEK, 2019 (podíl Čechů ve věku 16 a více let, kteří si objednali ubytování přes internet)

Zdroj: ČSÚ

s pronajímateli dohodla 4%. V porovnání s ostatními Evropany jsme však v ubytování se v soukromí na chvostu evropského žebříčku.

PĚTINA ČECHŮ SI KOUPI JÍZDENKU ON-LINE

Jízdenky na vlak, autobus či MHD, popřípadě letenky objednáva on-line 20% Čechů od věku 16 let. Přitom ještě před pěti lety to bylo 7%, tedy 3x méně. V evropském srovnání se Česko v nakupování jízdenek řadí těsně pod evropský průměr – v celé EU kupuje jízdenky přes internet 25% osob, nejčastěji Dánové a nejméně často Rumuni.

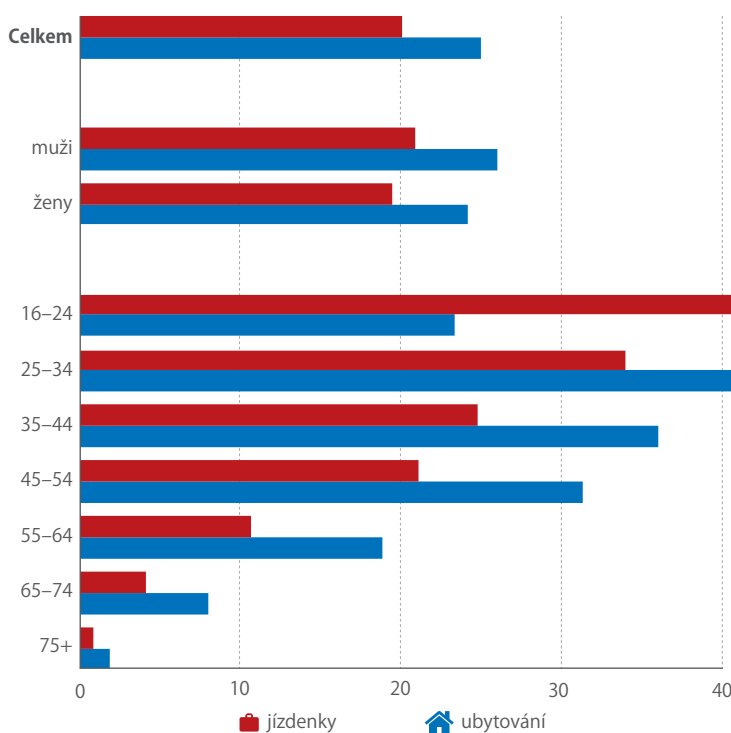
V posledních letech se také po internetu sjednává spolujízda, kdy více lidí sdílí jedno auto a podělí se tak o náklady. Takové služby využilo v roce 2019 6% Čechů, nejvíce jich bylo mezi studenty a mladými lidmi. Osoby ve věku 16–34 let tvořily téměř polovinu všech, kteří se spolujíždou přepravovali.

Vedle zajištění ubytování a jízdenek slouží internet také k vyhledávání dalších informací o cestování. Celkem si informace o cestování na internetu vyhledává polovina Čechů od 16 let, podobný podíl mužů i žen. Nejvíce takových je ve věkové skupině 25–34 let, což koresponduje právě s tím, že lidé v tomto věku nejčastěji nakupují na internetu ubytování. V nakupování ubytování on-line se nijak neodlišujeme od zbytku Evropské unie, a to jak v celkovém podílu osob nakupujících tuto službu on-line, tak i v tom, že jsou to právě osoby ve věku 25–34 let, které jsou v nakupování ubytování přes internet neaktivnější.

MLADÍ ČEŠI SI KUPUJÍ JÍZDENKY ČASTĚJI, NEŽ JE PRŮMĚR EU

Mladší Češi ve věku 16–24 let zase nadprůměrně kupují na síti jízdenky. V posledním roce si koupilo alespoň jednu jízdenku přes internet 43% osob v tomto věku. Pro srovnání mezi Čechy ve věku 25–34 let, kteří jsou v nakupování jízdenek on-line druzí, se takových našlo jen 34%. Mladí Češi ve věku 16–24 let si také kupují jízdenky častěji než jejich vrstevníci

NÁKUP UBYTOVÁNÍ A JÍZDENEK PŘES INTERNET V ČR, 2019 (%, osob od věku 16 let)

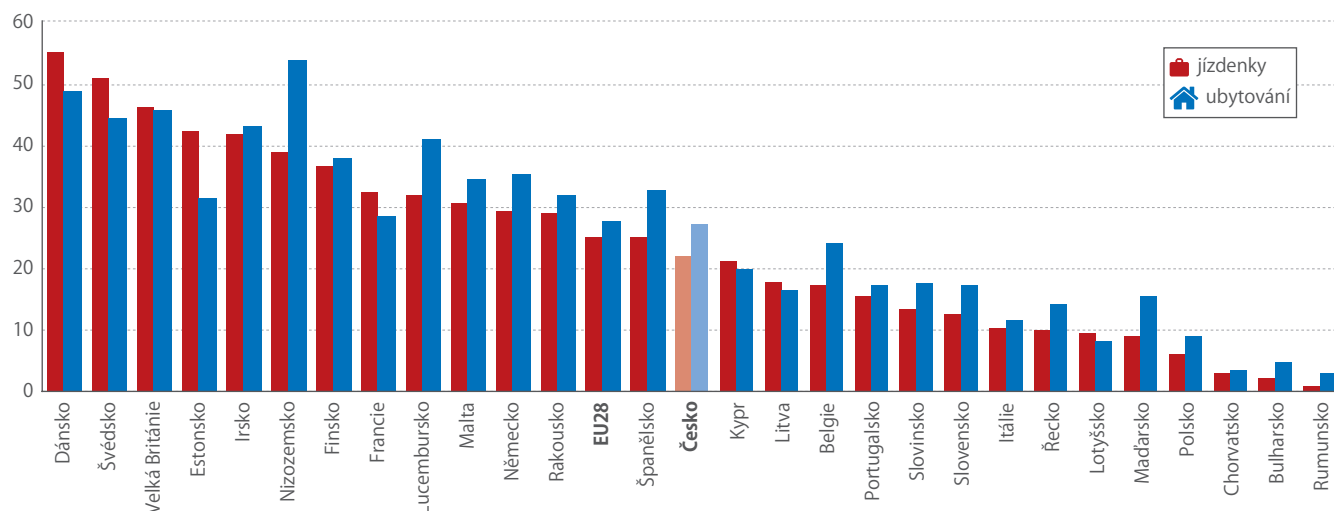

Zdroj: ČSÚ

v ostatních státech EU. V celé EU se totiž v této věkové kategorii našlo takových jen 28%.

V nakupování ubytování přes internet jsou Češi na průměru Evropské unie. Kdo ale nakupuje ubytování méně, než je průměr, jsou Češi ve věku 55–74 let, ze kterých si ubytování na webu sjednalo v posledním roce pouze 13%. Průměr EU přitom činil 18%. Starší obyvatelé Česka si také oproti zbytku Evropy nakupují méně často jízdenky. Alespoň jednu si v posledním roce objednalo on-line 8% Čechů oproti 16% Evropanů.

NÁKUP UBYTOVÁNÍ A JÍZDENEK V EU, 2019 (% osob 16–74 let)

Zdroj: Eurostat

Mladí přestávají pít, kouřit a fetovat, ale jsou víc na internetu

Aktuální výsledky studií zaměřených na užívání návykových látek mezi školní mládeží v ČR ukazují výrazný pokles kouření cigaret i konzumace alkoholu ve školní populaci, a to včetně pravidelného a rizikového užívání, a také pokles míry zkušeností s nelegálními drogami. Je pravděpodobné, že vliv na míru zkušeností s návykovými látkami mají mimo jiné změny v trávení volného času mládeže, ke kterým dochází v posledních letech, a to zejména v souvislosti s rozvojem internetu, hraním digitálních her a trávením času na sociálních sítích.

**PAVLA
CHOMYNOVÁ**
1, 2, 3)

**KATEŘINA
GROHMANNOVÁ**
1, 2, 4)

**VIKTOR
MRAVČÍK**
1, 2, 3)

¹⁾ Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti, Praha

²⁾ Národní ústav duševního zdraví, Klecany

³⁾ Klinika adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze

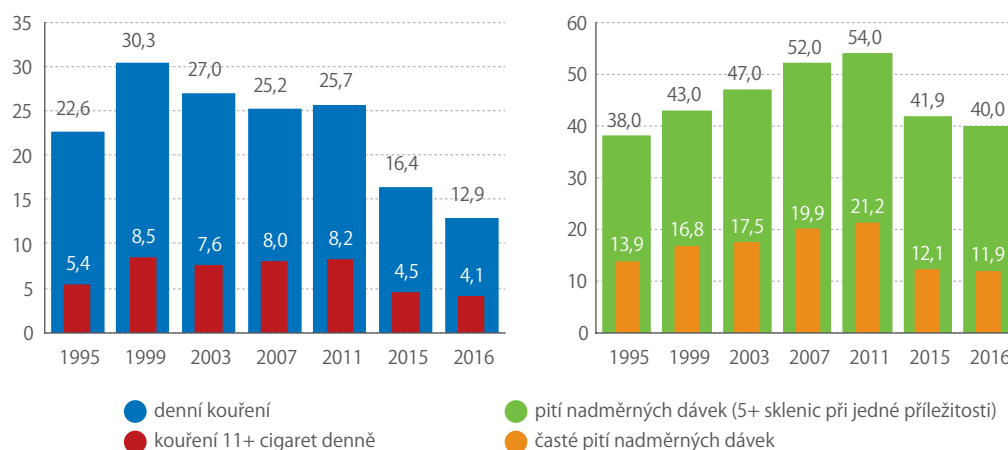
⁴⁾ Institut pro kriminologii a sociální prevenci, Praha

STUDIE ESPAD

Užívání návykových látek v období dospívání s sebou přináší řadu rizik v oblasti zdraví i sociálního vývoje jednotlivce a současně zvyšuje rizika výskytu negativních zdravotních a sociálních důsledků v dospělosti. Rozsah užívání návykových látek u dospívajících se sleduje prostřednictvím dotazníkových studií. Nejvýznamnější z nich je Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD), která poskytuje srovnatelné údaje o rozsahu kouření, konzumace alkoholu a užívání nelegálních drog mezi 16letými studenty již od roku 1995. Studie se provádí v 35 zemích v rámci celé Evropy. V ČR ji koordinuje Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti ve spolupráci s Národním ústavem duševního zdraví.

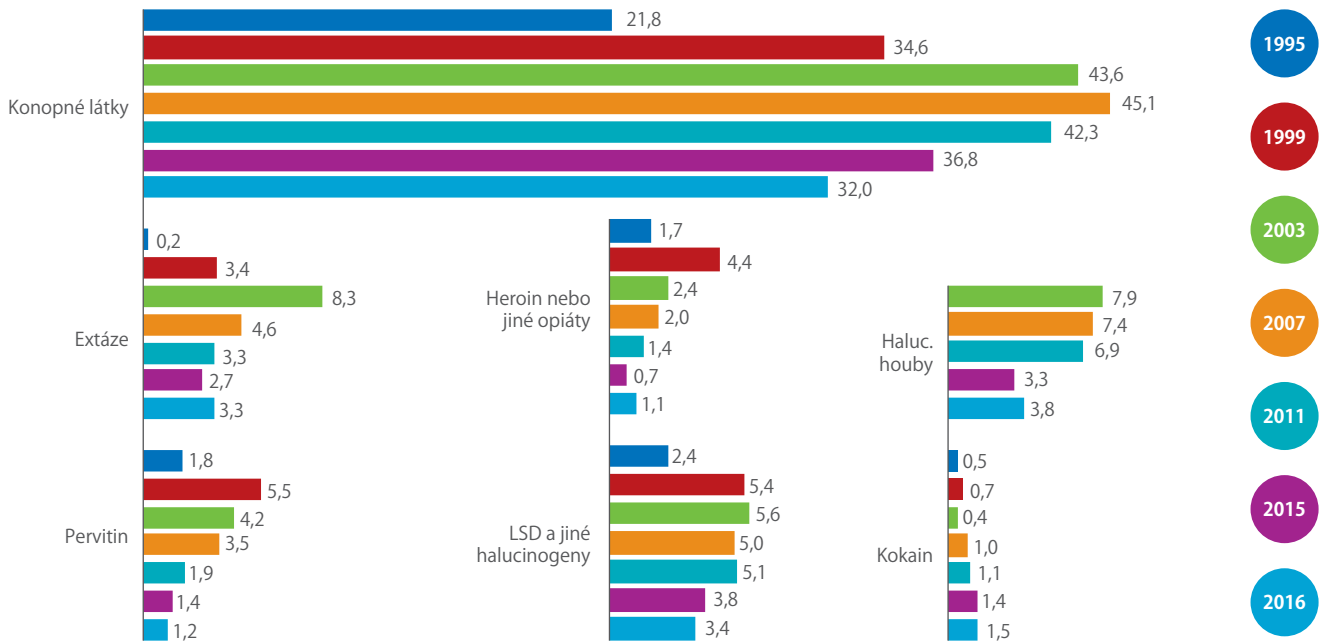
Studie je zaměřena na žáky 9. ročníků základních škol a studenty 1. ročníků všech typů středních škol. Reprezentativní vzorek v roce 2015 tvořilo 2738 studentů. Vzhledem k tomu, že studie přinesla poměrně překvapivě výsledky, byla na jaře roku 2016 (tedy přibližně rok po sběrné fázi studie ESPAD 2015) realizována tzv. validizační studie s cílem ověřit zjištěné výsledky.

TRENDY V PRAVIDELNÉM KOUŘENÍ A RIZIKOVÉ KONZUMACI NADMĚRNÝCH DÁVEK ALKOHOLU V LETECH 1995 AŽ 2016 (%)

Zdroj: Studie ESPAD

VÝVOJ ZKUŠENOSTÍ S NELEGÁLNÍMI DROGAMI (celoživotní prevalence) V LETECH 1995 AŽ 2016 (%)

Zdroj: Studie ESPAD

denního i silného kouření. Obdobně i v případě pití alkoholu je ve srovnání s rokem 2011 patrný výrazný pokles uváděné konzumace, a to až na úroveň sledovanou v roce 1995 (graf 1). Trend sledovaný v letech 2011 až 2015 dále pokračoval i v roce 2016, pozorované změny jsou tedy dlouhodobějšího charakteru.

UŽÍVÁNÍ NELEGÁLNÍCH DROG

Alespoň jednu zkušenost s užitím nelegální drogy v životě uvedlo celkem 37,4 % 16letých studentů. Nejčastěji šlo o konopné látky (marihuanu nebo hašiš), se kterými mělo zkušenost 36,8 % studentů. Užití jiné nelegální drogy bylo na řádově nižší úrovni: LSD a jiné halucinogeny užilo 3,8 %, halucinogenní houby 3,3 % a extázi 2,7 %. Zkušenost s užitím pervitinu, amfetaminů nebo kokainu uvedlo méně než 1,5 % dotázaných. Léky se sedativním účinkem získané bez lékařského předpisu užilo někdy v životě 15,7 % studentů.

Necelá polovina respondentů se zkušeností s konopnými látkami je užila jednou nebo dvakrát v životě (15,0 % všech studentů), zatímco větší podíl z těch, co konopné látky užili, tak učinil v životě opakovaně (21,9 % všech studentů).

Užití konopných látek šestkrát nebo častěji v životě uvedlo 14,4 % dotázaných. V tomto případě jde již o užívání, které nelze považovat za výjimečné experimentování, ale ještě nemusí znamenat užívání problémové. Časté užívání konopných látek uváděli více chlapci (14,8 %) než dívky (13,8 %).

Mezi lety 1995 až 2003 byl sledován postupný nárůst zkušeností studentů s užitím nelegálních drog, patrný zejména v případě konopných látek. Zatímco v roce 1995 užilo marihuanu 21,8 % studentů, v roce 2003 to bylo již 43,6 % studentů. V roce 2011 byl

poprvé zaznamenán pokles zkušeností s konopnými látkami, který dále pokračoval i v období 2011 až 2016. K poklesu došlo i u ostatních drog – v případě extáze od roku 2003, u dalších drog již od roku 1999.

HRANÍ HER A TRÁVENÍ ČASU NA INTERNETU

V posledních letech dochází ke změnám v životním stylu mládeže i ve způsobu trávení volného času, a to zejména ve spojení s rozvojem internetu a sociálních sítí. Dospívající tráví méně času s vrstevníky venku a naopak více času ve virtuálním prostoru, čímž se snižuje příležitost, a tím i pravděpodobnost užití nějaké návykové látky. Na druhé straně se však v souvislosti s používáním nových technologií a trávením času na internetu prostřednictvím počítače či chytrého telefonu objevují jiná rizika (např. pokles pohybové aktivity, kyberšikana).

Na internetu tráví denně čas naprostá většina 16letých (83,9 %). K nejčastějším aktivitám patří komunikace přes sociální sítě (např. Facebook, Twitter, Skype, WhatsApp), vyhledávání informací, stahování hudby a videí a hraní her. Hraním počítačových her nebo her na mobilu tráví denně nebo téměř denně čas 27,6 % studentů, častěji se jedná o chlapce (49,8 %), dívky o něco častěji tráví čas na sociálních sítích. V běžný všední den tráví 41,5 % studentů na internetu 4 a více hodin, o víkendu dokonce 53,4 %, přičemž již dvě a více hodin denně na internetu je v zahraniční literatuře považováno za nadměrné. Samotní studenti často uvádějí, že tráví příliš času na sociálních sítích (51,7 %) a hraním her (22,0 %). Relativně vysoký je i podíl studentů, kteří uvedli, že se čas trávený na sociálních sítích a hraním her nelíbí jejich rodičům (36,8 %, resp. 20,2 % studentů).

ESPAD

Podrobnější informace o studii naleznete v časopisech
Zaostřeno
bit.ly/2SkluKf

a **Demografie**
bit.ly/200OGai

Mezinárodní zpráva ze studie
espad.org

Máme nejvyšší zaměstnanost v průmyslu v EU

Evropský trh práce je velmi různorodý a každá země má svá specifika. Česko vyniká nejen vysokou ekonomickou aktivitou a nízkou nezaměstnaností. Má např. také neobyčejně vysoký podíl lidí pracujících na vlastní účet.

DALIBOR HOLÝ
ředitel odboru statistiky trhu práce a rovných příležitostí

Z BALKÁNSKÝCH ZEMÍ MIZEJÍ PRACUJÍCÍ

Podle výsledků výběrového šetření pracovních sil ve 3. čtvrtletí 2019 v EU27 (bez Velké Británie) pracovalo téměř 196 milionů lidí ve věku od 15 do 64 let. Ve srovnání s obdobím před deseti lety, kdy se ekonomika potýkala s recesí po bankovní krizi, se zaměstnanost zvýšila o 4,7%. Existují jen čtyři země, kde se zaměstnanost obyvatel snížila. Tím nejhorším případem je Řecko, kde se počet pracujících propadl o 13,7%, tedy ze 4,5 milionu na necelých 3,9 milionu. Odliv pracovníků je značný také v Rumunsku, kde zaměstnanost klesla o 6,4% (o 583 tisíc osob). O tři procenta se snížil počet pracujících v Chorvatsku a v Bulharsku o 1,2%.

V Česku se počet zaměstnaných během desetiletí zvýšil o 6,3% (o 307 tisíc) na 5154 tisíc osob. Mezi sousedními státy však nejde o ohromující výsledek, v Maďarsku se zaměstnanost zvýšila o 19,5%, v Německu a Rakousku shodně o 9,3% a na Slovensku o 8,0%. V Estonsku vzrostla o 11,6%, ve Švédsku o 12,9%, na Islandu (který není členem EU) o 17,5%. Vůbec největšími skokany jsou v tomto ohledu dva teritoriálně malé státy Lucembursko (o 32,9%) a ostrovní Malta, kde počet pracujících narostl ze 158 tisíc na 250 tisíc osob, tedy o 57,9%.

Za tímto pohybem nestojí jen čistě ekonomické důvody, ale především demografické vlivy, nestejnost populačních ročníků a zejména stěhování, nejčastěji spojené s prací. Lidé odcházejí především z balkánských zemí a ze států východní Evropy, kde je vysoká nezaměstnanost, nedostatečné pracovní příležitosti a nízké mzdy, do perspektivnějších zemí.

U mladých do 24 let se přidává ještě trend delšího studia, což vede k tomu, že počet pracujících v tomto věku celkově klesá. Aktuálně v EU27 pracuje jen necelých 16 milionů osob do 24 let, což je o 8,4% méně než před deseti lety. Největší pokles zaznamenalo Řecko, kde se jejich počet propadl z 284 tisíc na 160 tisíc (pokles o 43,6%). V Bulharsku se snížil o 37,2% a v Rumunsku o třetinu. Pokles o více než 30% byl

zjištěn v Lotyšsku, Maďarsku a Slovinsku. Na Slovensku se počet pracujících do 24 let snížil o 25%, v Polsku o 17,6% a v Česku o 23,2%. U nás stojí za snížením především oslabení populačních ročníků.

ZAMĚSTNANCŮ MEZI PRACUJÍCÍMI SPÍŠE PŘIBÝVÁ

Naprostá většina zaměstnaných je v podřízeném postavení, tedy s nějakým typem zaměstnanecké smlouvy. V celé EU27 je jich 168 milionů (86% všech pracujících), přičemž za desetiletí se tento podíl ještě zvýšil o dva procentní body. V jednotlivých státech Evropy se proporce liší podle struktury ekonomiky. Mezi typicky zaměstnanecké země, kde je podíl zaměstnanců vyšší než 90%, patří ty nejvyspělejší: Norsko (není členskou zemí), Švédsko, Dánsko, Lucembursko a Německo. Devadesátiprocentní podíl mají poněkud překvapivě také Bulharsko a Maďarsko. Naopak nejnižší podíly zaměstnanců jsou v Řecku (70%), Rumunsku (78%), Itálii (79%), Polsku (80%) a také mimo EU v Turecku (69%), Srbsku (76%) a Severní Makedonii (79%). Tyto státy mají velké množství pracujících podnikajících v cestovním ruchu nebo v zemědělství. V České republice je naopak podíl soukromě hospodařících rolníků velmi nízký. Přesto je náš podíl zaměstnanců ve srovnání s podobnými státy podprůměrný (84%) a za desetiletí se zvýšil jen o 0,3 procenta. Navíc máme neproporcionálně vysoké počty podnikatelů ve službách. Tato situace je patrně dána tzv. malou privatizací v 90. letech minulého století, tedy politickým

MÍRA EKONOMICKÉ AKTIVITY PODLE MÍSTA NAROZENÍ (%)

	domácí		cizí země	
	ženy	muži	ženy	muži
EU27	67,9	78,2	64,8	81,9
ČR	69,5	83,0	72,5	89,8

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil, rok 2018, Eurostat

rozhodnutím o transformaci ekonomiky z centrálně řízené na tržní, a daňovou politikou.

Zbylí pracující mimo zaměstnanecký poměr se rozpadají na tři skupiny. Tou největší jsou pracující na vlastní účet, převážně živnostníci (OSVČ), kterých je v EU přes 9 %, menší skupinou jsou zaměstnavatelé (mají aspoň jednoho podřízeného), kteří tvoří 4 %, a nejmenší skupinkou jsou pomáhající rodinní příslušníci, kterých není ani jedno celé procento. V Česku je podprůměrný podíl zaměstnavatelů (pod 3 %), také méně pomáhajících, avšak velmi vysoký podíl živnostníků (13 %).

ČESKO JE SUPERPRŮMYSLOVÁ ZEMĚ

V evropských zemích je z pohledu odvětví velmi různorodá struktura pracovních míst. Jak je uvedeno výše, v Česku pracuje v zemědělství jen velmi malý podíl všech pracujících (2,7 %, což je ještě o 0,6 p. b. méně než před desetiletím). Ještě menší podíl mají některé další evropské země, především Německo, Belgie a překvapivě také Malta (po 1 %), Kypr, Nizozemsko, Dánsko, Švédsko, Norsko a Švýcarsko (po 2 %). Jde většinou o velmi vyspělé státy.

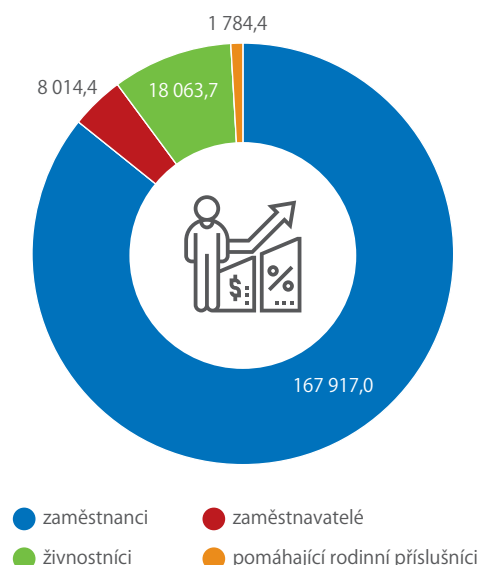
Naopak největší podíl lidí pracuje v zemědělství v Rumunsku (téměř 22 %), i když tam za deset let podíl klesl o devět procentních bodů. Přes 11 % zemědělců pracuje v Řecku, kde podíl takřka neklesá. Mezi výrazně agrární země z hlediska zaměstnanosti patřilo také Portugalsko, kde se však podíl z 12 % před deseti lety snížil na polovinu (6 %). Obdobné to bylo v Chorvatsku, z 13 % na 6,5 %. V Polsku se podíl také snížil, a to ze 14 % na 9 %. Výrazně zemědělské zůstává Lotyšsko s osmiprocentním podílem a balkánské země mimo EU: Turecko (20 %), Srbsko (17 %), Severní Makedonie (15 %) a Černá Hora (8 %).

Různorodá je situace také v průmyslových odvětvích. V těžbě a dobývání pracuje v Česku přibližně 30 tisíc osob, což je 0,6 % všech pracujících. Před deseti lety to bylo 52 tisíc. Následujeme tak klesající trend v Evropě, kde je podíl pouze 0,3 %, tedy poloviční. V mnoha státech pochopitelně toto odvětví prakticky nelze najít, například na ostrovní Maltě či na Islandu, nebo v Litvě. Vyšší podíl na zaměstnanosti než u nás mají Polsko (1,3 %), Bulharsko (1,0 %) a mimo EU Norsko (2,2 %), kde je rozsáhlá těžba ropy v Severním moři.

V energetice pracuje v Česku takřka jednoprocenní podíl lidí, tedy vyšší, než je běžné v EU (0,7 %). Méně než půlprocentní je podíl ve Španělsku, Itálii a Portugalsku. Naopak v Bulharsku, Lotyšsku, Slovinsku a na Slovensku zaměstnává výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu více jak jedno procento pracujících.

Ještě mimořádnější situace je v českém zpracovatelském průmyslu. Ten u nás zaměstnává 1448 tisíc osob, což je 27,3 % všech pracujících. Tento podíl je s předstihem nejvyšší ze všech členských států. Průměr v EU je pouhých 16,3 %, navíc se za poslední desetiletí snížil o 0,6 procentního bodu. I v sousedním Německu se podíl snížil o 1,2 p. b. na 19 %. V Česku

STRUKTURA PRACUJÍCÍCH VE VĚKU 15–64 LET V EU27 PODLE POSTAVENÍ (tis. osob)

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil, 3. čtvrtletí 2019, Eurostat

se podíl naopak zvýšil o 2,7 p. b., a prohloubil tak odstup od evropského průměru.

Podobný stav je v menším Slovinsku, kde se podíl zaměstnanců ve zpracovatelském průmyslu zvýšil o 3,2 p. b. na 26,7 %, a v sousedním Slovensku, kde stoupl o 1,6 p. b. na 24,7 %. Zvyšování podílu najdeme ještě ve Finsku (1,6 p. b.), v Maďarsku (1,3 p. b.), Rakousku (1,0 p. b.), Polsku (0,9 p. b.), Chorvatsku (0,8 p. b.) a v Rumunsku (0,7 p. b.). V ostatních osmnácti státech EU podíl klesal, například ve Francii se dostal pod 12 %.

Největší díl zaměstnanosti v EU najdeme v sektoru služeb. Z něho se jako nejzajímavější jeví informační a komunikační činnosti, třebaže zaměstnávají jen 3,1 % z celku všech pracujících. Spolu s bankami a pojišťovnami je to odvětví, kde jsou typicky nejvyšší platy, a navíc je perspektivní v tom, že se tu počet zaměstnaných nesnižuje ani v době recese. Za uplynulé desetiletí se jejich počet v EU zvýšil o více než milion osob, tedy o 21 %. Podíl tohoto odvětví na zaměstnanosti se zvyšoval ve všech státech EU s výjimkou Nizozemska, kde klesl z 3,5 % na stále nadprůměrných 3,2 %, navíc v absolutním vyjádření počty zaměstnaných neklesaly, jen byly „přečísleny“ rychlejším růstem jiných odvětví.

V Česku pracuje v informačních a komunikačních činnostech 167 tis. osob, které tak tvoří 3,2 % zaměstnanosti, a tento podíl vzrostl za deset let o 0,5 p. b. Z evropských přehledů výrazně vystupuje Irsko, kde se zmiňovaný podíl zvýšil o 1,2 p. b. na 5,6 %, následované skandinávskou dvojicí Švédskem a Finskem s pětiprocenním podílem ICT, a také rychle dohánějící Estonsko, kde se podíl zvýšil o 1,8 p. b. na 4,9 %. Pro zajímavost doplním, že v Turecku je podíl zaměstnaných v ICT jen 0,8 %.

13 %
ze všech pracujících v ČR tvoří živnostníci

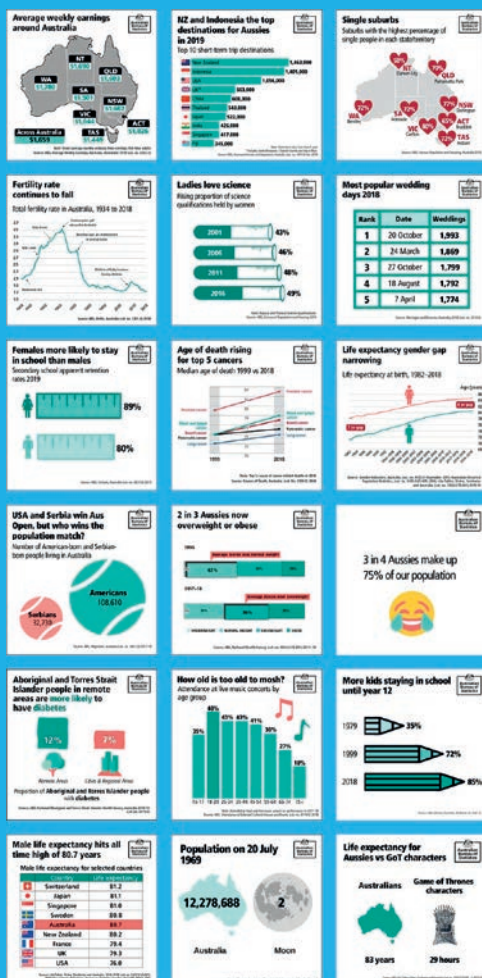

AUSTRALIAN BUREAU OF STATISTICS

KDYŽ SE ŘEKNE AUSTRÁLIE, VĚTŠINA LIDÍ SI PŘEDSTAVÍ KLOKANY, OPERU V SYDNEY NEBO RUGBYOVÝ TÝM. POKUD SE O TĚTO ZEMI CHCETE DOZVĚDĚT I NĚCO NAVÍC, SLEDUJTE AUSTRALSKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD.

Instagramový profil Australského statistického úřadu působí jako spořádaná nástěnka, která pomocí jednoduchých grafik přináší rozmanité údaje o populaci, ekonomice, ale i o menšinách či náboženství v zemi. Australané totiž nemají problém přistupovat ke statistickým údajům s nadhledem a humorem. A tak se můžete například dozvědět, že v roce 2018 dohromady nacestovali motorovými vozidly více než 225 miliard kilometrů. Tento údaj hned hbitě přepočítávají: je to dvacet cest na planetu Pluto a zpět.

| bit.ly/2u68ChD
www.abs.gov.au

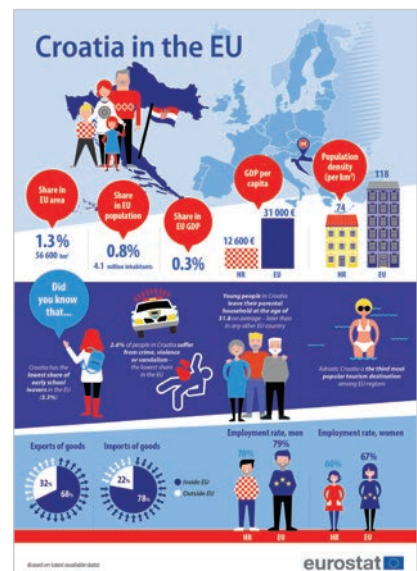

EUROSTAT: CHORVATSKO PŘEDSEDÁ RADĚ EVROPSKÉ UNIE

PŘEDSEDNICTVÍ RADY EVROPSKÉ UNIE SE STRÍDÁ MEZI ČLENSKÝMI STÁTY KAŽDÝCH ŠEST MĚSÍCŮ. OD 1. LEDNA 2020 HO PŘEVZALO CHORVATSKO.

Při této příležitosti zveřejnil Eurostat některé informace a statistiky o zemi, která je pro nás často symbolem prázdninové destinace. Věděli jste například, že Chorvaté mají v rámci EU nejnižší podíl osob s předčasně ukončenou školní docházkou?

bit.ly/39Flme9

EUROSTAT: BREXIT

EVROPSKÁ UNIE MÁ OD ÚNORA LETOŠNÍHO ROKU O JEDNOHO ČLENA MĚNĚ. ODCHOD VELKÉ BRITÁNIE MÁ NEZANEDBATELNÝ VLIV TAKÉ NA EVROPSKOU STATISTIKU.

Podrobnosti a informace k brexitu poskytuje na svých stránkách Evropský statistický úřad. Již v průběhu dubna 2018 začal ve své databázi zveřejňovat nový souhrn informací pro EU s 27 členskými státy. Jednalo se o nejžádanější ukazatele, jako jsou populace, míra růstu HDP a nezaměstnanost. Během přechodného období do konce roku 2020 zasílá Velká Británie své údaje Eurostatu i nadále. Tato data se načítají do databáze a zpřístupňují uživatelům. Eurostat postupně aktualizuje publikace a reviduje obsah webových stránek tak, aby odkazovaly na nový souhrn pro EU s 27 členskými státy. Nadále však bude v databázích uchovávat i historické údaje za EU28.

bit.ly/37BrKC2

The screenshot shows the Eurostat website interface. At the top, there's a navigation bar with 'Home', 'Publications', 'About Eurostat', and 'Help'. Below that, there's a main content area with a 'NEWS' section. The news items include:

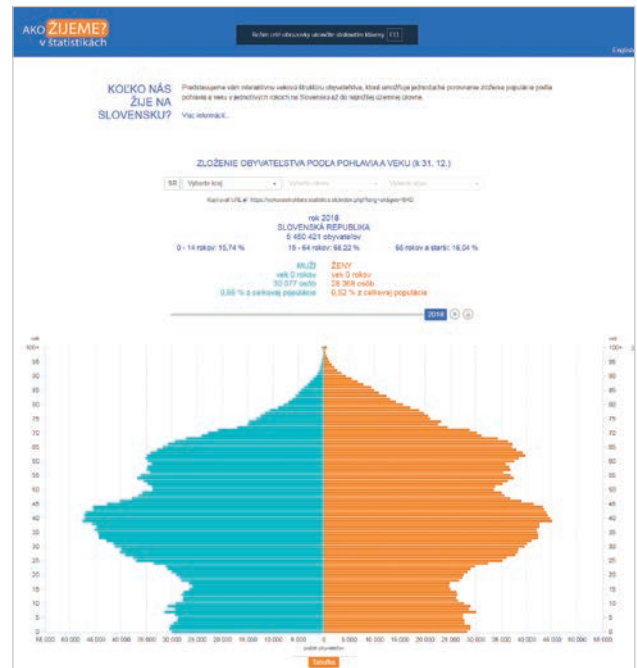
- EU27 Statistics 2018**: A report on the economic and social situation in the EU27 member states for 2018.
- EU27 Statistics 2017**: A report on the economic and social situation in the EU27 member states for 2017.
- EU27 Statistics 2016**: A report on the economic and social situation in the EU27 member states for 2016.

 There are also sections for 'Data for the Union (EU28 aggregates)' and 'Data for the EU27'.

ŠŪSR: STRUKTURA OBYVATELSTVA VE STATISTIKÁCH

SLOVENSKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD PŘEDSTAVIL INTERAKTIVNÍ APLIKACI, KTERÁ MAPUJE VĚKOVÉ SLOŽENÍ OBYVATELSTVA.

Aplikace umožňuje jednoduše porovnávat složení populace podle pohlaví a věku v jednotlivých letech na Slovensku. Celorepubliková data mají Slováci k dispozici již od roku 1945. Každý uživatel si zvolí rozhraní ve slovenském nebo anglickém jazyce a pak už může třídit a porovnávat údaje podle specifikací kraje, okresu nebo konkrétní obce. Záměrem, který ŠŪSR vedl k vytvoření aplikace, je snaha přiblížit statistiku běžným občanům tak, aby se ve statistických údajích lépe orientovali.

bit.ly/2V0nYiN

EUROSTAT: STATISTIKA SVATÉHO VALENTÝNA

EVROPSKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD OSLAVIL DEN SVATÉHO VALENTÝNA PO SVĚM, TEDY ZAMĚŘILA NA SLEDOVÁNÍ TRENDU SŇATEČNOSTI V KONKRÉTNÍCH ZEMÍCH EVROPSKÉ UNIE.

Počet sňatků je vyjádřen ve vztahu k počtu obyvatel. V roce 2018 se v EU nejčastěji konaly svatby na Kypru (7,8 sňatku na 1 000 obyvatel), v Rumunsku, Litvě a Lotyšsku. Naopak nejméně často zněly svatební zvony v Lucembursku (3,1 sňatku na 1 000 obyvatel), Itálii a Portugalsku. Nejaktuálnější informace o svatbách v České republice

zveřejní Český statistický úřad v březnu v rámci publikování prvních demografických statistik za rok 2019.

bit.ly/2vHU87Y

Statistická ročenka hl. m. Prahy 2019

Vydavatel: Český statistický úřad

Statistická ročenka hl. m. Prahy je klíčovou publikací Krajské správy ČSÚ v hlavním městě. Přináší souborný statistický přehled o Praze a jejích dílčích územních celcích.

V publikaci je podrobně zobrazen demografický, sociální a ekonomický vývoj hlavního města, stejně jako vybrané údaje o životním prostředí. Údaje jsou publikovány v zásadě za období 2016 až 2018, ve vybraných ukazatelích pak v delší časové řadě od roku 2000. Publikace obsahuje data za správní obvody a městské části. Její součástí jsou také statistická data za velká města ČR, stručná charakteristika Prahy, grafy, mapy a kartogramy. Vychází v česko-anglické verzi.

Publikace oproti loňskému ročníku přináší několik novinek. V kapitole Obyvatelstvo jsou zveřejněny výsledky projekce vývoje obyvatelstva města do roku 2070 včetně předpokládaného vývoje jeho věkové struktury. V kapitole Sociální zabezpečení přibýly nově schválené dávky – otcovská poporodní péče a dlouhodobé ošetřovné. V kapitole Volby pak čtenáři najdou výsledky květnových voleb do Evropského parlamentu.

K 31. 12. 2018 měla Praha 1 308 632 obyvatel. Ženy měly naději dožití při narození 82,95 roku a muži 78,25 roku, což představovalo nejvyšší věk ze všech krajů. Praha vytváří stabilně kolem čtvrtiny celostátního hrubého domácího produktu. V roce 2017 představoval HDP na obyvatele 997 560 Kč, což bylo o 109 % více než hodnota za celou ČR. Pražská

40 059 Kč oproti 31 868 Kč

byla v roce 2018 průměrná hrubá mzda v Praze oproti celorepublikovému průměru.

bit.ly/2SBImUG

pracovní síla má ve srovnání s ostatními regiony výrazně vyšší kvalifikaci a nadprůměrné jsou zde také mzdy. Již 45 % zaměstnaných v roce 2018 byly osoby s vysokoškolským vzděláním (v ČR to bylo 25 %), průměrná hrubá mzda (na přepočtené osoby) byla 40 059 Kč oproti 31 868 Kč v celorepublikovém průměru. Praha si dlouhodobě drží také nejnižší úroveň nezaměstnanosti v rámci ČR. V roce 2018 byl podíl nezaměstnaných osob 1,93 %.

Od ustavení krajů v současné územní struktuře v roce 2000 je to již 19. svazek této pravidelné krajské publikace, která vychází ve všech krajích, a to jak v elektronické verzi na internetu, tak v tištěné podobě. Tyto tradiční a obsahově sjednocené publikace navazují na celostátní statistickou ročenku, kterou vydává rovněž Český statistický úřad.

PUBLIKACE ČSÚ

www.czso.cz
objednavky@czso.cz

tištěná

on-line

Spotřeba vybraných ropných produktů a zemní plyn (10/2019)

Vybrané údaje z bilance ropy a ropných produktů a bilance zemního plynu na trhu v ČR podle mezinárodní metodiky IEA, které jsou prezentovány v časové řadě tří let.

Zahraniční obchod ČR – měsíční údaje (11/2019)

Údaje o zahraničním obchodu České republiky celkem, v teritoriální a zbožíové struktuře. Součástí publikace jsou grafy a tabulky.

Srovnání krajů v České republice (2019)

Tabulky mezikrajských srovnání za rok 2018. Ročenka představující 27 tematických okruhů je doplněna grafy a kartogramy.

Časové řady základních ukazatelů statistiky práce (1/2020)

Dlouhodobý vývoj ukazatelů z oblasti statistiky práce a mezd v odvětvovém a územním členění včetně údajů o neumístěných uchazečích o zaměstnání vedených v evidenci úřadů práce.

AGEING EUROPE – 2019 EDITION

Vydavatel: Eurostat

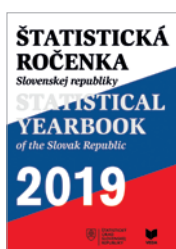

Publikace nabízí čtenářům velké množství statistik, které popisují každodenní život starších generací obyvatel Evropské unie.

bit.ly/2SCHgrH

ŠTATISTICKÁ ROČENKA SLOVENSKEJ REPUBLIKY 2019

Vydavatel: Statistický úrad Slovenskej republiky

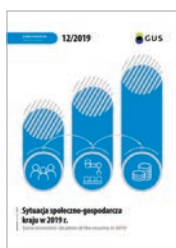

Ročenka prezentuje vývoj Slovenskej republiky do roku 2018 ve více než 30 tematických okruzích. Součástí tištěné publikace je i CD s jednotlivými údaji ve formátu PDF.

bit.ly/2SHGBVQ

SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA KRAJU W 2019 R.

Vydavatel: Polský statistický úřad

Publikace přináší analýzu jevů a procesů v národním hospodářství Polska včetně měsíčních, čtvrtletních a ročních údajů o řadě oblastí.

bit.ly/2UGi5Y1

Indexy spotřebitelských cen (životních nákladů) – podrobné členění (2019)

Podrobná roční informace o vývoji indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) na území ČR podle klasifikace konečné spotřeby COICOP.

Postavení českého trhu práce v rámci EU (3. Q 2019)

Pravidelná čtvrtletní analýza zaměstnanosti a nezaměstnanosti v České republice v porovnání s ostatními zeměmi Evropské unie.

Studenti a absolventi vysokých a vyšších odborných škol v ČR (2018)

Údaje o počtech studentů a absolventů dle úrovně vzdělávání a studijních oborů a o počtech cizinců studujících na vysokých a vyšších odborných školách.

Ekonomické výsledky pojišťoven, zajišťoven, penzijních společností a fondů (2016–2018)

Údaje o zaměstnanosti a mzdách, vybrané ukazatele finančního hospodaření, vybrané finanční ukazatele, vybrané položky aktiv a pasiv.

Porážky hospodářských zvířat (12/2019)

Údaje o porážkách hospodářských zvířat za referenční měsíc a od počátku roku v členění podle druhů a krajů.

KALENDÁŘ: RYCHLÉ INFORMACE
TISKOVÉ KONFERENCE

BŘEZEN 2020

PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	NE
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

3 ÚT

Míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity (01/2020)

9 PO

Zahraniční obchod se zbožím (01/2020)

10 ÚT

Indexy spotřebitelských cen – inflace (02/2020)

12 ČT

Stavebnictví (01/2020)
Průmysl (01/2020)

13 PÁ

Maloobchod (01/2020)

16 PO

Indexy cen vývozu a dovozu (01/2020)
Indexy cen výrobců (02/2020)

24 ÚT

Konjunkturální průzkum (03/2020)

Tiskové konference

5 ČT

Výdaje vládních institucí

10 ÚT

Životní podmínky / SILC

20 PÁ

Demografický vývoj 2019

Úskalí měření produktivity práce

Co to znamená, když se řekne, že Česká republika má nízkou produktivitu práce a měla by ji zvyšovat? Nízká produktivita práce vzbuzuje negativní konotace v tom smyslu, že pracujeme málo, nebo neefektivně. Je to pravda, a nebo jak jinak bychom tedy měli tento ukazatel správně číst?

JAN RŮŽIČKA
oddělení statistiky práce

Produktivita je jeden z nejnámějších indikátorů pro měření výkonnosti. Poměřujeme výstup generovaný jednotkou vstupu. V případě produktivity práce se jedná o hodnotu výstupu na člověka, či hodinu.

ZÁLUDNOSTI MONETIZACE PRODUKCE

Při sledování produktivity práce nelze porovnávat počet hřebíků s počtem vyrobených aut, ale je nutné produkci převést na hodnotu. Hodnota pak zahrnuje dvě složky. Z učebnic makroekonomie známe oblíbený vzorec $V = P * Q$, kde V je hodnota, P je cena a Q je množství výrobků. Například produktivita práce bankovního úředníka bude nepochybně daleko vyšší než produktivita pracovníka v pohostinství, přestože pracují oba stejný počet hodin. Nelze ovšem s klidným svědomím konstatovat, že pracovníci v pohostinství jsou lenivější a měli by přidat na

tempu. Rozdíl bude v přidané hodnotě (ceně) produktu. Celý problém není v pracovním nasazení, ale právě ve schopnosti realizace – „monetizaci“ daného produktu. Ta je ovšem dána externě (trhem).

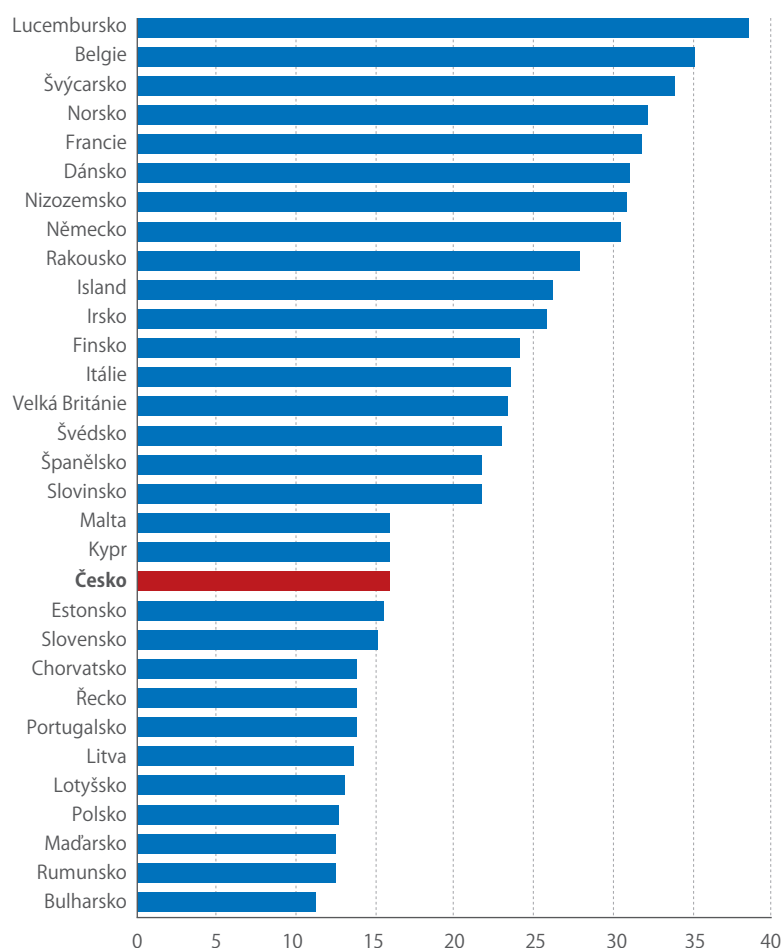
Podobný efekt můžeme pozorovat i v mezinárodním srovnání produktivity. Pro srovnání cen je nutné použít paritu kupní síly. V opačném případě budou mít země s vyšší cenovou hladinou automaticky vyšší produktivitu. To, že země s vyšší cenovou hladinou jsou obvykle rozvinutější, způsobí, že i v paritě kupní síly jsou obvykle na „vyšších příčkách“, ale nemusí to platit pokaždé.

Obecně doporučuji mít se na pozoru při použití vyšších agregátů, například HDP (hrubý domácí produkt), jako základny měření produktivity práce. Kromě náhrad zaměstnancům, obsahuje HDP saldo výrobních a dovozních daní a dotací, čistý provozní přebytek, čistý smíšený důchod a spotřebu fixního kapitálu. Pokud zahrneme celkovou pracovní sílu pracovníků, nikoli jen zaměstnanců, narazíme na problém vyjádřit hodnotu výstupu, která bude spolu s jinými položkami skryta v čistém provozním přebytku a smíšeném důchodu a je statisticky těžko rozlišitelná.

PRODUKTIVITA PRÁCE V ČR VE SROVNÁNÍ S OSTATNÍMI ZEMĚMI EU

Produktivitu práce je tedy vhodné měřit jako náhrady zaměstnancům v paritě kupní síly (PPS) EU27 za odpracovanou hodinu. Produktivita práce českých zaměstnanců v období 2010 až 2018 sice rostla průměrným tempem 103,4 %, ovšem držela se v průměru na 61,3 % úrovně EU27. Ani teď nemůžeme podlehnout dojmům, že čeští zaměstnanci pracují méně, než je průměr v EU. Ukazatel je nutné číst tak, že za svoji práci si čeští zaměstnanci můžou koupit (vyrobili hodnotu) 61,3 % toho, co „eurozaměstnanci“, nebo že za srovnatelnou práci dostali hodnotu o 38,7 % nižší, než byl průměr za EU27.

NÁHRADY ZAMĚSTNANCŮM V PPS ZA HODINU V LETECH 2010–2018

Zdroj: Eurostat

Hlavní principy Sčítání 2021

On-line sběr dat

- možnost se jednoduše sečíst z pohodlí domova
- z počítače, mobilu, tabletu
- bez nutnosti komunikace s úředníky

Využití všech již dostupných údajů

- aktivní spolupráce s ministerstvy a úřady
- propojení existujících databází státní správy
- snížení administrativní zátěže obyvatel

Méně otázek

- snížení počtu vyplňovaných údajů o polovinu
- rychlejší vyplnění dotazníku
- nebudeme se ptát například na majetek, zdraví nebo víru

Unikátní data pro všechny

- výsledky za celou populaci v maximálním územním detailu
- široká možnost využití pro obce, stát, firmy a občany
- zdarma pro každého

Důsledná ochrana údajů

- maximální ochrana získaných dat
- zpracování pouze anonymních údajů
- zveřejňování výsledků bez vztahu ke konkrétní osobě

O složitém jednoduše

Přečtěte si publikaci o statistice,
které se není třeba bát

elektronická verze
www.czso.cz/nebojtesestatistiky

tištěná verze
objednavky@czso.cz

